

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXVII Kaina 25 c.

PENKTADIENIS — FRIDAY, RUGSĖJIS — SEPTEMBER 9, 1983

Nr. 179

Aušra Nr. 34(74)

Keturiasdešimt metų

Tomas Žemaitis

Žodis skaitytojui

Šiame darbe aprašomas 40 metų Lietuvos istorijos laikotarpis (1904-1944 m.). Šis laikotarpis yra ypatingas lietuvių tautos gyvenime. Jame dar būdami rusų okupuoti (1904-1914) laisviau atsikvėpėme ir galėjome pasirodyti nepriklausomam gyvenimui. Po to pergyvenome I pasaulinio karo (1914-1918) baisumus, sukūrėme valstybę ir džiaugėmės nepriklausomu gyvenimu (1918-1940), pergyvenome pirmąją sovietinę okupaciją (1940-1941), kuri nors sunaikino daug materialinių bei kultūrinių vertybių ir pradžioje daug žmonių, bet nespėjo baigti pradėto naikinimo darbo. Pagaliau išgyvenome trejų metų vilties (vokiečių okupacijos) laikotarpį (1941-1944), pasibaigusį mūsų tautos tragedija — antrąją sovietinę okupaciją.

Šis darbas neapima to, kas vyko tuo laikotarpiu Mažosioje Lietuvoje (buvusiuose Rytprūsioose) ir JAV. Lietuvių gyvenimas M. Lietuvoje ir JAV bus lietištas tik tiek, kiek jis susijęs su įvykiais „Didžiojoje“ Lietuvoje. Lietuvių tautos istorijoje skaičius 40 yra įsidėmėtinas. 40 metų buvo draudžiama mums spauda lotynų rašme-

nimis. Po spaudos draudimo atšaukimo 1904.IV.24. (Visų carinės Rusijos įvykių datos žymimos senų stiliumi. Datoms naujų stiliumi nustatyti XIX amžiuje reikia pridėti 12 dienų, o XX amžiuje — 13d.) 40 metų išgyvenome šiame darbe aprašomą laikotarpį.

1984 m., kai sukaks 40 m. nuo antrosios sovietinės okupacijos pradžios, švenčiame šv. Kazimiero, Lietuvos karaliaus, 500 metų mirties jubiliejų. Šis jubiliejus yra ypatingas. Šv. Kazimieras yra simbolis lietuvių tautos pasipriešinimo rusams. Carų okupacijos laikais šv. Kazimiero šventė Lietuvoje buvo uždrausta švęsti.

Kazimieras kaip šventasis ir Vytautas Didysis kaip valstybininkas yra du didžiausi lietuvių tautos sūnūs. Kai šventėme 500 m. Vytauto D. mirties jubiliejų (1930), buvome laisvi. Ar sulauksime laisvės 1984 m.? Ar tada baigsis mūsų Golgota?

Šis darbas suskirstytas į 3 dalis:

I dalis apima 1904-1914 metų laikotarpį;

II dalis — 1914-1918 m. (I pasaulinį karą) ir 1918-1940 nepriklausomo gyvenimo metus;

III dalis — 1940-1941 m. (I sovietų okupaciją) ir 1941-1944 m. (vokiečių okupaciją).

(Bus daugiau)

Vakarų Vokietijos parlamento nariai vienos minutės atsisotijimu pagerbė sovietų pašauto Pietų Korėjos civilinio keleivinio lėktuvo aukas.

Kliūtys Namibijos nepriklausomybei

Luanda. — Jungtinių Tautų gen. sekretoriaus Perez de Cuellar vizitas pietinėje Afrikoje kiek priartino Namibijos nepriklausomybės sprendimą. Rugpjūčio 24 d. paskelbta, kad Pietų Afrikos respublika priėmė JT planą Namibijos nepriklausomybei. Pietų Afrika vis dar reikalauja, kad Kubos kariuomenė išvažiuotų iš kaimyninės Angolos. Dabar dėl to turi prasidėti nelengvos derybos.

Pietų Afrika padarė nuolaidų. Ji sutiko, kad Jungtinių Tautos būtų Namibijos Balsevimo stebėtoju — teisėju. JT vis dar pripažįsta Pietvakarių Afrikos liaudies organizaciją (SWAPO), kaip vienintelę tikrą Namibijos žmonių atstovę. Tas Pietų Afrikos vyriausybė nepatinka, tačiau JT sekretorius ją įtikino, kad rinkimai bus bešališki.

Plane numatoma skelbti karo paliaubas, po kurių Namibijos teritoriją prižiūrėti rinkimų atvyktų tarptautinė kariuomenė su daliniais iš: Sudano, Togo, Bengalijs, Malaizijos, Panamos, Jugoslavijos ir Suomijos. Pietų Afrikos vyriausybė nustatys ir paskelbs rinkimų procedūrą. Visas vyksmas tarp karo paliaubų ir nepriklausomybės turėtų užimti septynis mėnesius.

Vitis, kad planas bus pradėtas įgyvendinti, sukėlė Angolos ir SWAPO vadų pritarimą šiam planui. Dar neaišku, ar Kubos vyriausybė priims savo kariuomenės atšaukimui. Angolos prezidentas stato kubiečių išvežimui sąlygas: Pietų Afrika turi atitraukti savo dalinius iš Angolos, užbaigti puldinėjimus, P. Afrika turi užbaigti paramos tiekimą Angolos sukilėliams, vadovaujamiems

ni pasirodymą, kuris visus įsibrovėlius paverčia „laužo krūva“.

Atsiliepdamas į Gromyko kalbą, sekretorius Shultz pareiškė, kad iš tos kalbos aišku, kad kiekvienas, kuris paklydęs peržengs sovietų sieną, bus nušautas. Tokiame pareiškime nėra jokio žmogaus gyvybės vertinimo. Melagystės, faktų kraipymas ir klaidinimas yra sovietų atsakymas į Pietų Korėjos lėktuvo numušimą, pasakė Shultz.

Jonas Savimbi, kuris vadovauja Unita organizacijai Angoloje.

Komentatoriai mano, kad Pietų Afrikai dabartinė padėtis palanki. Tarptautinis spaudimas pasisuko nuo Pietų Afrikos ir užgule ant Kubos, kurios buvimas Angoloje liko vienintelė kliūtis pažangai siekti. Angolos valdžia nedrįsta paleisti kubiečių, nes sukilėlių karinės grupės puldinėja valdžios pozicijas apie 100 mylių nuo sostinės Luandos. Angoloje net kalbama, kad prezidentas Dos Santos sutiktų įsileisti į vyriausybę sukilėlių vadą Savimbį, kad tik nurintų civilinį karą.

Pietų Afrika, pažadėdama priimti visus JT reikalavimus, dabar gali ramiai laukti, kol Angola išspręs savo vidaus problemas su sukilėlių vadais ir su Kubos vyriausybe. Pietų Afrika gali aiškintis, kad vienintelė kliūtis Namibijos nepriklausomybei yra Kubos kariuomenė Angoloje.

Marinai Libane „prižiūri taiką“

Beirutas. — Libano druzų kovotojai užėmė krikščionių miestelį Shoufo kalnuose. Krikščionių milicija teigia, kad druzams padėjo Sirijos artilerija ir šarvuotieji. Musulmonų artilerija užmušė Beirut prancūzų kariuomenės pulk. leitenantą ir jo mašinos vairuotoją. Du prancūzų karo lėktuvai tuoj pakilo iš lėktuvnešio „Foch“ ir skraidė virš druzų pozicijų. Prancūzijos gynybos ministeris pasakė, kad, jei puolimai nesiliaus, aviacija puls priešininkų pozicijas. Libano vyriausybė jau prašė tarptautinės kariuomenės, kad pasiųstų jėgas į Shoufo kalnus, kur vyksta kovos. Sirija nedrįs pulti tarptautinių jėgų, pasakė prezidento rūmų pareigūnas.

Baltųjų Rūmų spaudos sekretorius Larry Speakes pareiškė, kad JAV marinai liks toliau Libane. Jų jėgos nebus didinamos. Korespondentai rašo iš Libano, kad marinai nelaimingi savo pozicijose, kur jie jaučiasi lyg „jūrų kiaulytės“. Į juos šaudo nematomas priešas. Vienas Vietnamie buvęs seržantas pasiskundė, kad Vietnamie jiems buvo leidžiama „šauti atgal“, o čia marinai tik

TRUMPAI IŠ VISUR

— Šiandien Madride bus oficialiai užbaigta Europos Saugumo ir kooperavimo konferencija.

— Sovietų spauda įtikina savo skaitytojus, kad keleivinis Korėjos lėktuvas šnipinėjo virš Sachalino salos. Jo numušimas pateisinamas tarptautiniais įstatymais. Pasaulio opinija palaikanti sovietų pusę. Valdžios pareiškime nevertojamas žodis „pašauti“ ar „numušti“, bet — „presekat“, kas reiškia: „sustabdyti“, „ugniauzti“, „nulaužti pumpurą“.

— Washingtono lankosi Irako užsienio reikalų viceministeris. Abi šalys neturi pilnų diplomatinių ryšių.

— Popiežius Jonas Paulius II ši savaitgalį lankys Austriją.

— Blogas oras, transporto streikas pakenkė Airijos referendumui dėl abortų draudimo įrašymo į valstybės konstituciją. Balsevime dalyvavo vos pusė balsuotojų.

— Nikaragvoje vieši Vietnamo užsienio reikalų ministeris. Jis pasakė, kad Ameriką, besikišdama į Centrinės Amerikos reikalus, susilauks „daug Vietnamų“.

— Kanados televizijoje pasirodė sovietų ambasados pirmasis patarėjas Jevgenijus Podnyjakov. Jis pasakė, kad Amerikos demonstruojamas lakūnų pasikabėjimų įrekdutos juostelės yra bevertės. Jos galėjo būti pagamintos kitose aplinkybėse, prieš keleris metus, manevrų metu.

— Kinija paskelbė, kad buvo sušaudyti du Taivano atsiųsti šnipai.

— Vietoj mirusio Washingtono valstijos sen. Henry Jacksono, 71 m., naujas senatorius iš įvairių partijų kandidatų bus renkamas lapkričio 8 d. Laidotuvėse dalyvavo viceprezidentas Bush, apie trečdalis JAV Senato narių.

— Graikija pareiškė protestą Vakarų Vokietijai, kuri išdavė Turkijai 36 politinius pabėgėlius, karinės valdžios prižiūri priešus.

„Prižiūri taiką“, kurios nėra ir nebus.

JAV, Prancūzijos ir Italijos karo laivai priartėjo prie Libano krantų, demonstruodami jėgą. Į orą buvo pakilę du JAV „Tomcat“ lėktuvai. Iki šiol taikos priežiūros kariuomenė rodė nuosaikumą, nors per 11 dienų 4 amerikiečiai žuvo ir 31 buvo sužeistas.

Europa nelinkusi imtis sankcijų

Londonas. — „Monitor“ korespondentas Europoje David Willis rašo, kad Europos valstybių vyriausybės pilnai pritaria prezidentui Reaganui, kad sovietų priešlėktuvinė gynyba negražiai pasielgė, numušdama keleivinį P. Korėjos lėktuvą, tačiau kitas klausimas, kai imama svarstyti sankcijas. Kanada sustabdė sovietų lėktuvų nusileidimą Montrealyje, tačiau Europos valstybės nelinkusios imtis tokio žygio. Šiuo metu 12 Vakarų aviacijos bendrovių skrenda į Maskvą. Jų tarpe yra ir Japonija. Daugiausia sovietų Aerofloto lėktuvų skrenda į Vakarų Vokietiją (11 skridimų per savaitę), Prancūzijoje nusileidžia penki sovietų lėktuvai per savaitę ir Britanijoje — penki. Uždrausti jų nusileidimus nebūtų sunku, tačiau tuomet sovietai uždraustų ir Vakarų lėktuvų skridimus į Maskvą (10 Lufthansa, penkis Air France ir penkis British Airways skridimus). Čia jau būtų paliesti biznio reikalai, atsisrastų bedarbių.

Prisimena korespondentas prezidento Reagano žygius sustabdyti sovietų Sibiro dujų linijos tiesimą. Europos valstybės griežtai atsisakė trukdyti linijos tiesimui. Prezidentas Reaganas turėjo nusileisti.

Britų civilinės aviacijos pareigūnas nurodė, jog uždarus sovietų linijos keliones į Heathrow aerodromą, sovietai galėtų suvaržyti ne tik britų lėktuvų skridimus į Maskvą, bet galėtų uždaryti ir skridimus į Varšuvą ir į Bukareštą. Dėl to atsisrastų daug bedarbių, būtų bižnui nuostolių.

Prancūzijos pareigūnas tiesiai pasakė korespondentui, kad tokios sankcijos „neveiktų“. Belgijos premjeras paaiškino, kad jo krašto sankcijos sovietams bus „moralinės, simbolinės“. Briuselyje per savaitę nusileidžia tik du sovietų keleiviniai lėktuvai.

Angolos laisvės kovų laimėjimai

Lisabona. — Angoloje veikianti Visiškos nepriklausomybės Angolai tautinė unija paskelbė kovą prieš komunistinę Angolos valdžią apžvalga. Nuo rugpjūčio 27 iki rugsėjo 5 d. Angolos laisvės kovotojai paėmė ir nelaisvė 27 ispanus, brazilus ir portugalus. Kovose žuvo 315 Angolos valdžios kareivių, 17 Kubos kareivių ir 3 sovietų karo patarėjai. Sukilėliai sunaikino 83 kariuomenės sunkvežimius, pašovė du malūnsparnius, užpuolė 8 traukinius, susprogdino 11 tiltų, pagrobė 820 valdžios ginklų ir išvadavo iš komunistų vergijos 25.000 žmonių. Minėti užsieniečiai samdiniai ir nelaisvė buvo paimti rugsėjo 5 Kalulu mieste.

— Statistikos biuras skelbia, kad iki 2.000 metų trys didžiausios valstijos bus: Kalifornija, Texas ir Florida, kuri gyventojų skaičium pralenks New Yorko valstiją. — Buvęs senatorius ir kandidatas į prezidentus Eugene McCarthy, 67 metų, pergyveno lengvą širdies ataką.

Europiečiai piktinasi keleivinio lėktuvo numušimu, tačiau pageidauja, kad šis incidentas nepakenktų Ženevos deryboms dėl branduolinių raketų, nepakenktų Madrido konferencijos užbaigimui, nepakenktų bižnui su Sovietų Sąjunga. Praktiškai žmonės Europos sostinėse nurodo, kad įvairios sankcijos nieko nepakeitė Afganistane, nieko nepadėjo Lenkijos reikaluose. Visi pripažįsta, kad Korėjos lėktuvo užpuolimas buvo tragiskas, nereikalingas, brutalus įvykis, tačiau britų užsienio reikalų ministeris Sir Geoffrey Howe išreiškė daugumos europiečių nuomonę, pareiškdamas, kad sovietų pasmerkimą reiktų palikti Jungtinių Tautų Saugumo Tarybai, Tarptautinei civilinės aviacijos organizacijai, oro navigacijos įstaigoms. Howe pasakė, kad Britanija svarstys reikalavimus užblokuoti sovietų lėktuvų skridimus, tačiau jis negalės nieko pažadėti.

Tarptautinė lakūnų federacija paskelbė Londone, kad lakūnai boikotuos skridimus į Sovietų Sąjungą, pradėdami boikotą ši penktadienį. Australijos lakūnai 60 dienų neskris, jei lėktuve bus sovietų diplomatai. Skandinavijos lakūnų tarptautinė sąjunga, kuriai priklauso Norvegijos, Švedijos ir Danijos lakūnai paskelbė atskirą dviejų mėnesių boikotą.

Vakarų Vokietijos lakūnai paskelbė, kad jie pritaria boikotui, tačiau turės tartis su Lufthansa bendrove, kad boikotas nebūtų laikomas nelegaliu streiku, kuris gali lakūnams atnešti atleidimą iš darbo. Bendrovė pareiškė, kad jai teks tartis su vyriausybe, nes skridimų nutraukimas sulaužytų 1971 metų Bonos-Maskvos sutartį.

Prancūzijos lakūnai nutarė prisidėti prie Maskvos skridimų boikoto. Jį atsausti galėtų tik vyriausybės pareiškimas, kad Maskva garantuoja prancūzų lakūnų saugumą.

Amerikoje: Maine, Ohio, Vakarų Virginijos, New Hampshire, Iowos, Pensilvanijos, Montanos valstijos uždraudė pardavinėti rusų vodiką gerimų parduotuvėse. Houstono, Texas restoranai paskelbė, kad juose nebus rusų vodikos ar kaviero. Atlantas, Georgijos baletas atšaukė savo kelionę į Maskvą ir Leningradą, numatytą spalio 21 d. Maskvos cirkas atšaukė savo gastroles Kanadoje, kur turėjo aplankyti devynis miestus. Marylando ir Vanderbilto universitetai atšaukė numatytas su sovietų komandomis krepšinio rungtynes. Los Angeles uosto darbininkai atsisakė iškrauti sovietų prekinį laivą. Seattle miesto delegacija nutarė nevažiuoti į Taškento miestą.

KALENDORIUS

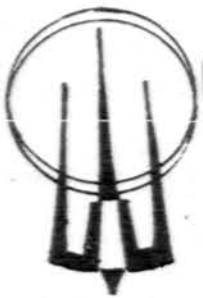
Rugsėjo 9 d.: Petras Klav., Ozana, Vylius, Ramunė. Rugsėjo 10 d.: Mikalojus Tolent., Pulkerija, Taugirdas, Dargvilė.

Saulė teka 6:23, leidžiasi 7:13.

ORAS

Saulėta, tvanku, temperatūra dieną 92 l., naktį 70 l.

SPORTO APŽVALGA

Futbolas Chicagoje

RUDENS SEZONA
PRADEDANT

Kai jankis pasakytų „Picnic is over“, reikėtų suprasti, kad laikas pradėti ką nors rimtai daryti. „Lituanicos“ komanda per vasarą turėjo „pikniką“ — turnyrą tiek daug, aš pradėdau baimintis, kad „pikniką“ nuotaka nebūtų dominuojanti ir futbolo pirmenybės prasi-
dės šį sekmadienį.

Pirmos rungtynės prieš uk-
rainiečių komandą „Lions“
bus Avoca Jr. Highschool aik-
štėje, Wilmette, Ill., 3 val. p.p.
Po trijų mėnesių pertraukos
sunku ką nors pasakyti apie
„Lituanicos“ komandos su-
dėtį. Žinoma, kad ji bus pasi-
keitusi. Keletas žaidėjų yra iš-
vykę studijuoti ir žaisti
universitetų komandose.
Tokia pat padėtis gali būti ir
kitų klubų komandose. Malo-
nu prisiminti, kad pavasarį
prieš „Lions“ laimėjo „Litu-
anicos“ komanda rekordiniu
rezultatu 11:0. Galima garan-
tuoti, kad nieko panašaus
neatsitiks šį kartą.

IR BERNIUKAI
PRADEDA

Inž. Gedimino Bielskaus
suorganizuota ir vadovau-
jama „Lituanicos“ berniukų
(12 - 14 metų amžiaus) ko-
manda pirmą kartą pasirodys
aikštėje šį sekmadienį, 3:30 val.
p.p. Jie ne tik pasirodys, bet
jau ir žais pirmenybių run-
gtynes prieš vokiečių komandą
„Real F.C.“ Marquette Parko
aikštėje.

Komandos vadovas kviečia
daugiau to amžiaus berniukų
pasirodyti aikštėje ir išban-
dyti savo talentus. Treniru-
tės vyksta antradienių ir
ketvirtadienių vakarais 6-7
val. p.p. Rungtynės šeštadie-
niais 3 val. p.p.

MOTERŲ KOMANDA
BAIGĖ PIRMENYBES

„Lituanicos“ futbolo klubo
moterų komanda baigė ket-
virtąjį futbolo pirmenybių
sezoną. Iš sužaistų 14 pirm-
enybių rungtynių „Lituanico-
s“ moterys laimėjo 8, sužai-
dė lygiomis 1 ir pralaimėjo 5.
Ivarčių santykis 28:24. Tokius
duomenis praneša oficialius
komandos vadovo P. Ston-
čiaus „statementas“.

J. J.

Golfas

CHICAGIEČIAI
TARPMIESTINĖSE
VARŽYBOSE

Tarpmiestinės lietuvių golfo
varžybos įvyko rugsėjo 3 ir 4
dienomis Clevelande. Daly-
vavo 76 žaidėjai iš Toronto,
Detroito, Clevelando, Roches-
terio ir Chicagos. Dėl įvairių
priežasčių iš Chicagos daly-
vavo tik 14 golfininkų. Varž-
ybos vyko gražioje Quail
Hollow golfo laukuose.

Chicagiečiai laimėjo I vietą
komandinėse varžybose. Ko-
mandą sudarė: A. Jurksaitis,
J. Kubilius, T. Lapas, R. Pana-
ras, M. Petrošius, B. Racevi-
čius ir A. Vasys.

A. Vaitkienė užėmė I v. nu-
mušdama kamuoliuką toliau-
siai už kitas moteris ir II v.
moterų varžybose.

Meisterių klasėje T. Lapas
gavo II vietą ir M. Petrošius
III v.

B klasėje I vietą laimėjo J.
Astrauskas.

D klasėje M. Karalius užėmė
II v., o seniorių klasėje B.
Racevičius — II vietą.

A. Jurksaitis buvo pagerb-
tas už gerą rundą po labai blo-
go. M. Petrošius laimėjo II v.
už „Longest Drive“.

B. R.

Baltiečių varžybos

Š. AMERIKOS
BALTIEČIŲ
LENGVOSIOS
ATLETIKOS
PIRMENYBĖS

1983 m. pirmenybės įvyks
rugsėjo 10-11 d. estų stadione
Udora, Ont., 50 mylių į šiau-
rės rytus nuo Toronto. Pir-
menybės rengia Toronto estų
sporto klubas Kalev.

Varžybos bus šiose klasėse:
vyrų, moterų, jaunių A (19 m.),
jaunių ir mergaičių B (16 m.),
C (14 m.), D (12 m.), ir E (10 m.)
ir jaunesnių. Taip pat bus
rungtynės ir visoms vyrų vete-
ranų klasėms.

Varžybų pradžia — šešta-
dienį, 2 v.p. Registracija —
nuo 12 v.

BALTIEČIŲ ŠAUDYMO
PIRMENYBĖS

Įvyks rugsėjo 10 ir 17 d.
Kanados latvių šaudykloje
Berzaine, 40 mylių į šiaurę
nuo Toronto, Ont. Pirmen-
ybės rengia Kanados latvių
sporto sąjunga.

Rugsėjo 10 d. bus pistoletų

IŠ LIETUVOS PADANGĖS

Pasibaigė dviračių
lenktynės

Rugpjūčio 21 d. pasibaigė
Vilniuje vykusios V-tosios
tarptautinės daugiadienės dvi-
račių lenktynės. Apie lietuvių
jose pasiektus laimėjimus ra-
šėme praėjusioje „Sporto Ap-
žvalgos“ laidoje.

Susumavus rezultatus, lenk-
tynių nugalėtoja tapo Sovietų
armijos pirmoji rinktinė. Iš li-
tuvių geriausiai pasirodė „Zal-
giris“ dviratininkai, laimėję 9-
tą vietą. Asmeninėje įskaitoje
varžybas laimėjo S. Voroni-
nas, surinkęs 104 taškus. A.
Vaitkus, atsilikęs tik vienu
tašku, liko antroje vietoje.

Ok. Lietuvos dviračių sporto
vyriausias treneris V. Zuber-
nis teigia, kad šios rungtynės
turėtų tapti tapti gera meis-
triškumo mokykla. Jo nuomo-
ne, daugelis lenktynėse

varžybos; rugsėjo 17 d. — ma-
žo kalibro ir medžioklinių šau-
tuvų varžybos.

Dalyvių registracija atlieka-
ma varžybų dieną šaudykloje.
Smulki informacija pranešta
sporto klubams, šauliams,
ramovėnams ir pavieniams
šaudytojams. Informacijos rei-
kalu kreiptis į ŠALFAS šau-
dymo vadovą Balį Savicką,
340 Dixon Rd., Apt. 2004, Wes-
ton, Ontario M9R 1T1. Tel.
(416) 244-2267.

Lietuvių pirmenybės bus
išvestos iš baltiečių varžybų
pasekmų.

„VYTIS“ ŠVENČIA
SUKAKTUVES

Toronto lietuvių sporto klu-
bas „Vytis“ šiemet mini 35 m.
savo veiklos sukaktuves. Klu-
bas buvo įsteigtas 1948 m. rug-
pjūčio 15 dieną. Šių sukaktu-
vių paminėjimas — pobūvis
ruošiamas lapkričio 19 Toron-
to Lietuvių namuose.

dalyvavusių lietuvių dvirati-
ninkų dar stokoja stabilumo ir
išstvermės. Ivertina atski-
ruose etapuose nebologai pasi-
rodžiusius A. Vaitkų, A. Šnio-
ką, A. Riaubį ir V. Juškevičių.
Šveicarijoje vyksiančiose
pasaulio dviratininkų varž-
ybose Sov. Sąjungos rinktinės
sąstata yra klaidėdijis G.
Umaras, o moterų rinktinėje
— panevėžietė L. Žilporytė.

Vienuoliktąjį
„Zalgirio“
pergalę

Vilniaus „Zalgiris“ lai-
mi Maskvoje prieš kariuo-
menės klubą 2 - 1.

Rugpjūčio 24 d. Sov. Sąjun-
gos aukščiausios lygos futbo-
lo čempionato 27-o turo susi-
tikime Vilniaus „Zalgiris“
įveikė Sov. Sąjungos čempio-
ną — Minsko „Dinamo“ 2:1
pasekme. Įvarčius įkirtė S.

Baltimorietis Andrius Veliuona jau geru stiliumi veda ka-
muolį.

Danisevičius ir S. Baranau-
kas. Tai jau vienuoliktąjį žal-
giriečių pergalę.

Laimėjo jaunieji
panevėžiečiai

Taline, Estijoje, vykusiose
12-13 m. berniukų „Odinio“
kamuolio futbolo varžybose
turnyro nugalėtojais tapo
Panevėžio „Saturno“ koman-
da. Jos treneris yra A. Radec-
kas. Jaunieji panevėžiečiai
finalinėse rungtynėse susitiko
su Oriolo „Taifūno“ žaidėjais.
Lietuviai laimėjo pasekme 2:1.

R. Žulpa Europos
čempionas

Romoje vykusiose Europos
vandens sporto šakų varžybo-
se vilnietis Robertas Žulpa
antrą kartą tapo Europos čem-
pionu 100 m. krūtine nuplauk-
damas per 1 min. 33 sek.

— J. Kairys, dalyvaujdamas
Romoje vykstančiose Europos
aukštojo pilotazo čempionato
varžybose laimėjo sidabro me-
dalį.

— Lietuvos motobolinin-
kai, pelnę 100 taškų, užėmė
trečią vietą Sov. Sąjungos
VIII-je karinių taikomųjų bei
techninių sporto šakų varž-
ybose.

Futbolas svetur

Brazilija. Štai FIFA pre-
zidento brazilo dr. J. Have-
lange naujas pasiūlymas, kad
kas ketveri metai būtų žai-
džiamos (pradedant 1985 m.)
Pasaulinės pirmenybės tarp
šešiolikos pasaulinių futbolo
klubų geriausių komandų.
Šios pirmenybės turėtų už-
trukti nuo trijų iki keturių
savaičių vasaros pertraukos
metu ir viename krašte. Iš jose
dalyvaujančių šešiolikos
žinomų komandų devynios
būtų iš Europos, trys iš Pietų
Amerikos ir po vieną iš
Afrikos, Azijos ir Okeanijos
bei iš Centrinės ir Šiaurės
Amerikos. Jas turėtų parinkti
kiekvieno kontinento ati-
tinkama sporto sąjunga. Čia
suminėtinos kelios komandos,
kurios spėjama galėtų tokio
pobūdžio Pasaulinėse pirm-
enybėse dalyvauti. Iš Liverpool,
Turino „Juventus“, Amster-

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS - 161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays,
Dec. 26th, and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society.
Second class postage paid at Chicago, IL.
Postmaster: Send address changes to Draugas 4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629.

Subscription Rates \$50.00 — Chicago, Cook County, Illinois and
Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$50.00 Foreign countries \$50.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas
nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš
jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$50.00	\$30.00	\$20.00
Kanadoje (U. S. A. dol.)	\$50.00	\$30.00	\$20.00
Užsienyje	\$50.00	\$30.00	\$20.00
Kitur — Amerikoje	\$50.00	\$30.00	\$20.00
Savaitinis (šeštad. pried.)	\$30.00	\$19.00	

• Administracija dirba kas-
dien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadie-
niais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien nuo
8:30 — 4:00.

• Redakcija straipsnius taisy-
savo nuožium. Nesunaudoję straipsnių
nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto
susitarus. Redakcija už skelbimų
turinį neatsako. Skelbimų kainos
prisiunčiamos gavus prašymą.

kamuolys buvo išspirtas
„prieš“ už žaidimo ribų. „Dar
liko 23 sekundės...“ paaiškino
teisėjas Iwanui, kurio koman-
da „Wisla“ tikėjosi ly-
giųjų. Netrukus po to „Wisla“
krito įvartis. Teisėjas po to pri-
bėgęs prie Iwano parodė savo
specialų laikrodį sakdamas:
„Dar jūs turite paskutini
šansą, nes liko žaisti tik še-
šios sekundės, bet jums reikia
paskubėti...“

Ar tai kartais nebuvo per
trumpas laikas paskutiniam
šansui...

V. Krikščionas

DR. KENNETH J. YERKES

DANTŲ GYDYTOJAS
Pešsininkams nuolaida
2436 W. Lithuanian Plaza Court
Chicago, Illinois 60629
Tel. 925-8288
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Val. Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p.p.
Ofiso tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

DR. JONAS MAŽEIKAS

DANTŲ GYDYTOJAS
4600 W. 103 St. Oak Lawn
Tel. 423-8380
Valandos pagal susitarimą

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533

DR. FRANCIS MAŽEIKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
o-8 antr. 12-10; penkt. 10-12, 1-6

Namu 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINĖS LIGOS —
CHIRURGIA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

Tel. 282-4422

DR. ROMAS PETKUS

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinimus ir
„Contact lenses“
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Juozas Meškauskas ofisą perėmė

T. RAMA, M.D.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Tel. 434-1818 ir 476-3344
Res. 852-0889
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.p.p. Tik susitarus

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 popiet ir ketv. 5-7 vak.
Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

Ofiso tel. 434-2123, namų 448-6195

DR. V. TUMASONIS

CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
valandos pagal susitarimą

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772

DR. PETRAS ŽILOBAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt.
2-6 šeštadieniais pagal susitarimą

„Lituanicos“ futbolo klubui kartais ir tokiose
salygose tenka rungtyniauti Marquette Parko
aikštėje. Chicagos parkų vadovybei reikėtų at-
kreipti dėmesį į tai, kalbant apie parkų poge-
rinimą.

KAD IR TVANAS? (II)

„Taip“ — būtų tikriausiai linkę į antrastės klausimą atsakyti dažnas Chicago lietuvių gyventojas. „Žinia, jei ir ne tvanas, tai bent... dykuma“, gal dar pridėtų jis, tikslindamas mintį. „Kiekvieną atvejų, kai kada nors trečio tūkstantmečio pradžioje lietuvių baigė išgaruoti iš Marquette Parko, Gage Parko, Brighton Parko bei Cicero, tai ir lietuviškoji Chicago tebus tik istorinis prisiminimas, kaip šiandien tokiais jau seniai yra lietuviškasis Senatoris, Mahanijos, Wilkes-Barre ir visos kitos kadaise lietuvių tirščiausios apgyventos, net mūsų kilmės burmistras turėjusios nausėdijos“...

O vis dėlto jomui, kad siems nevisiška jau retiems ar slap- tiems tautinės rezignacijos balsams (dažnai mėgstantiems netgi pasigiriant afišuo- tis „realizmo“ etikete) — kaip tik šiais laikais ima garsiai priešintis visai kitokio tono, ta- riant kažkokių idealistų bal- sai, mums primygtinai šau- kiantys: „Reikia steigti liuanistikos katedrą... ir tam surinkti šešis šimtus tūkstan- čių dolerių“ arba „Reikia kur- ti Lituanistikos tyrimo ir stu- dijų centrą... ir tam surinkti milijoną!...“ Ir šie idealistų bal- sai, pripažinkime, — kaž- kokie nedvejojantys, ryžtingi, savimi ir ateitimi pasitikin- tys... Kas čia daros, kad iš vi- nos pusės — liūdnos, retkar- čiais net cinizmo ir savišau- kupinos fin de siecle (amžiaus galo) nuotaukos (kurios bū- dingų pavyzdžių rastume ir, tarp kitko, „Dirvos“ skyriuje „Pro mėlynus akinius“), o iš kitos — optimizmo žerintis, jaunatviškai drąsus pasikau- stymas...ambicingiausiamsatei- ties užmojams?

Prie pastarųjų reiktų pri- skirti dar vieną, apie kurį lig- šiol mažai rašyta, tačiau ku- ris ko gero bus greičiau įgyvendintas, negu katedra (nors kaina abiejų maždaug ta pati). Tai projektas kur nors ir vakarus nuo Chicago miesto išteigti Lietuvių namus, lyg ir antrąjį Jaunimo centrą, kuris tarnautų jau vis gausiau po priemiesčių išsibarsčiusiems mūsų tautiečiams. Su šiuo di- džiu užmoju ir norėjume savo skaitytojus plačiau supažin- dinti.

Vakar užsiminėme, kad Chi- cago lietuvių ne tiek trupa, kiek tįsta. Jau kelinti metai, kai ji traukia ypač pietvaka- rių, vakarų ir šiaurės vakarų kryptimis į užmiestį. Nors miesto ribose esančios koloni- jos kol kas dar laikosi, tuo pa- čiu vis daugėja minėto regio- no priemiesčiuose įsikūrusių lietuvių kiekis. Kai kurių spė- jimu, ten gyvena jau apie 400 šeimų, nors šis apskaičiavi- mas mums atrodo kuklus, gal- bėt apimantis tik jau kaip nors „užsimeldavusių“ tautie- čių „dūšias“. Dar „nepasiro- džiusių“ tikriausiai būtų ke- lios dešimtys ar ir daugiau. O be to, tas skaičius savaime kas metai auga. Tad turima reika- la su kiekybiškai gana so- lidžiu ir pastoviai gausėjančiu lietuvių telkiniu.

Viskas būtų gerai, jei tie lie- tuviai, kaip ir po senovės, sa- vo tautiniams poreikiams ten- kinti reguliariai spiestųsi Jaunimo centre. Deja, didelė jų dalis to jau nebepraktikuo- ja. Visai nekalbant apie „nesaugumo jausmą“ ir kitus, gal mažiau pateisinamus mo- tyvus, vien nuotoliai — o jie kartais tikrai nemenki — su- laiko priemiesčius nuo daž- nesnio sugrįžimo į „gimtąjį kaimą“. Kai reikia kelionei į vieną galą sugaišti tris ketvir- čius ar daugiau valandos, ar, skubant po darbo į posėdį Ja- unimo centre dar grūbtis su po- pietiniu Chicago miesto judė- jimu, o paskui gal po

bendruomeniško pasivaži- ni- mo nakties tamsoje parklysti namo, — ne tik silpnės- nės sveikatos ar vyresnio am- žiaus asmenims gali dingti abejonė ar verta?

Taigi, jei daugelis užmiestio tautiečių nebesirytza penkta- dienio vakaronei ar net sek- madienio pamaldoms traukti ilgu keliu į Jaunimo centrą, negalime visą kaltę už tai su- versti jų „išžiusiai lietuviškai dvasiai“. Priešingai, ta jų lie- tuviška dvasia gal visai neiš- žiusi! Bet kaip tik dėl to prie- miesčių tautiečiams reikia naujo, savojo „Jaunimo centro“, ku- ris būtų jiems tiek pat greitai pasiekiamas, kaip ir dabar- tinis Jaunimo centras Chica- go miesto kolonijų gyvento- jams. Iš tikrųjų, gerai pagalvojus, darosi aišku, kad lygiai tos pačios priežastys, dėl kurių reikėjo ir tebeikia Jaunimo centro miesto lietu- viams, galioja šiandien ir prie- miesčių lietuviams. Jie nema- žiau reikalingi fizinio bendruomenės židinio savo tautinei veiklai puoselėti, ne- gu Chicagoje pasilikusi visuo- menė! Išvada neišvengiama: kur nors patogioje vakarinio užmiestio vietoje, centruojant tarp visų lietuvių apgyventų priemiesčių, kuo skubiau — kol dar neveli! — steiginti Lie- tuvių namai, skiriami gausė- jiančios tų priemiesčių lietuvių bendruomenės poreikiams pa- tenkinti.

Kokiems poreikiams? Ogi nuosavose patalpose susieiti, pabendrauti, posėdžiauti, re- petuoti, pramogauti, šviestis, melstis, sportuoti... ir taip to- liau. Iki šiol vakarinių prie- miesčių lietuvių vėrčiami kaip kampionai bastytis po sve- timas pastoges. Lemonto lita- nistinė mokykla už pasakišką mokesį naudojasi valdinėmis patalpomis, kuriose nėra ra- mybės. Lietuviškų pamaldų laikyti vietinės parapijos ne- leidžia, o De Andreas semina- rija, kur jos dabar laikomos, netrukus žada būti parduota. To liuksuso po sekmadieninių Mišų susirinkti ir organizaci- nius reikalus atlikti (kaip Ja- unimo centre) vakarų priemies- čių lietuvių neturi. Ką bekalbėti apie visų kitų pobū- džių renginius? Vienintelė sa- voji užuovėja — Ateitininkų namai — per daili ir speciali- zuota, kad galėtų pakelti viso- kerio tautiečių (ypač jauni- mo ir vaikų) bruzdėjimą. Jei nori bet kokia proga suteikti didesnių publikos būrį — ar šiaip sau „rimtai paūžti“ — kiekvieną kartą vėl samdykis už brangią nuomą svetimą sa- lę, kurioje tau statomos ribo- jiančios sąlygos ir visvien nes- jauti kaip namie.

Nuosavų namų įsigijimas (perkant ar statant) visas šias problemas išsprendžia.

Būtų mėgavimasis fantazijo- mis, jeigu šio užmojo įgyven- dinimui nebūtų kas padaręs konkrečios pradžios. O toji pradžia jau padaryta. Isteigta pelno nesiekianti ir nuo mo- kesčių atleista *Lietuvių kultū- ros draugija „Aušra“*. Turi ji jau savo įstatus, tarybą, val- dybą ir komitetus. Nariais pri- imami pavieniai lietuvių (kas tik nori) ir organizacijos. Na- rio įnašas — 100 dol. Narių suverbuota jau arti šimto. Bet to neužtenka. Greta nario į- našų, renkami stambesni aukų pasižadėjimai. Už kelių savai- čių bus paskelbtas didelio masto lėšų telkimo vėjas. Prie- žasties rimtumas savaime su- prantamas.

Provizoriškai pirkimui numatytos jau ir daugeliu at- žvilgiu tinkamos patalpos. Tai modernus mokyklinis pasta- tas su trimis talpiaisiai spar- nais, apsuaptas 8 akurų žemės, kurioje galima vis pagal reika- lą ką naujo pristatyti. Vieta — prie Lemonto ir Plainfieldo

(Nukelta į 4 psl.)

MŪSŲ DRAUGAS
DR. OTTO VON HABSBURG

K. BARONAS

Mūsų korespondentas
Europoje

Rugsėjo 25 d. Hesseno kraštas rinks naują parlamen- tą. Rinkiminės propagandos vežimas rieda pilnu greičiu: dalinami lapeliai (komunistų partija įmeta ir į pašto dėžu- tę), šaukiami partijų simpati- kų susirinkimai, kviečiant į juos „prominent“ kalbėtojus.

Buvau pakviestas dalyvauti netolimam Weinheimo mieste CDU — krikščionių demokra- tų partijos susirinkime, kur pagrindiniu kalbėtoju buvo

forma, t.y. propagandinį karą, atominių ginklų baimę. Jie, sovietai, visom jėgom stengia- si į savo orbitą įjungti ir Vaka- rų Vokietiją, bet mūsų parei- ga ir tikslas palaikyti geras santykius su JAV. Šiandieną mes negalėtume čia susi- rinkti, laisvai kalbėti, jeigu nebūtų NATO dalinių Berly-

„Draugo“ korespondentas Europoje Kazys Baronas susi- tinka su pabaltiečių bičiuliu von Habsburgu, kuris padeda mums kovoje už nepriklausomybę atstatymą. Iš k. K. Baro- nas, dr. Otto von Habsburg, Hesseno parlamento narys Kristopher Greig.

pabaltiečių bičiulis dr. Otto von Habsburg. Apie šį Eu- ropos parlamento narį jau rašė kun. J. Prunskis, tačiau dar kartą skaitytojams priminsiu, kad jis gimęs 1912 kaizerio Karolio I ir kaizerie- nės Zitės šeimoje, gyveno užsienyje, buvo Hitlerio persekiojamas, parašė daug knygų, moka pagrindines Eu- ropos kalbas, po karo atsisa- kęs Austrijos sosto teisių, šian- dieną eina Paneuropos sąjungos tarptautinio pirmi- ninko pareigas.

Ilgose kalboje dr. Otto von Habsburg palietė ne tik Vokietijos gyvenimo poli- tinius, socialinius bei kultū- rinius klausimus, bet taip pat metė platesnį žvilgsnį į tarptautinę padėtį, smerk- damas Sov. Sąjungą, kuri per 40 metų pavergė daug Europos valstybių, pradedant Pabaltijū ir baigiant Azijoje Afganistanu. Deja, ji užmer- kia akis, nematydama Sovietų Sąjungos kolonializmo Europoje. Bet ji turi būti dekolonizuota, kadangi negali- ma pamiršti tautų už gele- žinės uždangos, už spygliuotų vielų. Reikia kovoti už jų laisvę ir nepriklausomybę. Pirmis žingsniais pastatyti Eu- ropos parlamento sausio mėn. primant laisvę rezoliuciją Pabaltijai tautoms. Daug kalbama apie taiką, ypatingai iš socialietinių valstybių pusės. Sovietietų karo nenori, bet jie veda karą visai kita

ne, Vokietijoje. Nors ir labai užimtas, tačiau dr. Otto von Habsburg ir jū- sų korespondentui paskyrė kiek laiko pasikalbėjimui.

— Gerbiamas daktare von Habsburg, sausio mėn. Eu- ropos parlamento priėmė rezoliuciją Pabaltijai valstybių klausimu. Deja, Vokietijos užsienio reikalų ministras D. Genscher atsakė ją perkelti į JT forumą, pareiškdamas, kad šiuo metu rezoliucija jokios naudos neatneš, kad dar ne laikas ir pan. Ką jūs tuo reikalu galite pasakyti?

— Tai yra atsakymas, gal geriau pasakius, bėgimas nuo realybės. Tačiau mes toliau kovosime už šią rezoliuciją, ir ji tikrai atsiras J. Tautose.

— Gerbiamas daktare, ar negalvojate, kad ji, kaip ir daugelis įvairių rezoliucijų, yra padėta į stalčių, kad laisvės viltys lietuvių, latvių ir estų žlugtų min. D. Genscherio rankose?

— Į šį klausimą dalinai jau atsakiau. Tad dar kartą pažymėsiu, kad min. D. Genscheris negali sutrukdyti (verhindern) šios rezoliucijos pravedimą JT. Mes prie tos rezoliucijos paliekame, kadangi tai buvo noras Europos parlamento. Vokietijos užsienio reikalų min. negali rezoliucijos palikti stalčiuje. Taip pat pažymėsiu, kad rezoliucija pralaužė geležinį uždangą. Greičiausiai pabaltiečiai apie ją sužinojo iš

radio transliacijų. Padėkos laiškas man buvo iš Pabal- tijo.

— Kokios tautybės?

— Negaliu pasakyti, tačiau laiškas buvo iš Pabaltijio.

— Kokius žingsnius turi daryti Pabaltijio tautų išei- viai?

— Jie ir toliau turi mus stipriai remti, kontaktuoti savo kraštų parlamentarus.

— Gerbiamas daktare von Habsburg, labai dažnai CDU ir CSU partijų politikai, pvz. min. Zimmermann netiesiogiai kancleris H. Kohl, kalba apie vieną, t.y. rytų ir vakarų nedalomą Vokietiją. Įdomu būtų sužinoti, kokiose sienose būtų Vokietija, kadangi čia paliečiamas Klaipėdos kraš- tas, atplėštas Hitlerio nuo Lietuvos 1938 m.?

— Šiandien nerealų būtų žiūrėti į Europos sienas. Eu- ropa neatrodoys gal kaip JAV. Ji bus decentralizuota, at- sižvelgiant į joje gyvenančias tautas. Tačiau tikiu, kad pvz. pietų Tirolyje vokiškai kalban- tieji gyventojai savo parlamento atstovus galės siųsti į Vieną, itališkai — į Romą.

— Gerbiamas daktare, lietuvių, latvių, estai ir kt. tautų sportininkai, daly- vaudami Sov. Sąjungos rinktinėje, visuomet vokiečių spaudos, radio ir televizijos vadinami rusais. Tai yra ne tik užgavimas, bet patarna- vimas Sov. Sąjungai, jos neocaristiniais siekiams. Ar negalėtumėte tarpininkauti bet oficialioje vokiečių tele- gramų agentūroje, kad ji tokių nesąmonių ir klaidų nerastytų. Užtektų pažymėti tik „sovie- tų“ sportininkas, o ne „russe“, nežinant tikros jo tautybės.

— Prisipažinsiu, sportinių žinių neskaityau. Tačiau atsiųskite konkretius faktus, o aš parašysiu vokiečių telegramų agentūrai, kadangi tai yra didelė nesąmonė, vadinti pvz. lietuvių sportin- ką rusu.

— Gerbiamas daktare von Habsburg, „Draugo“ skaityto- jų, redakcijos vardu nuoširdus atėis už pasikalbėjimą. Linkiu jums sėkmės kilniame darbe bei hovoje už laisvą Lietuvą, Latviją ir Estiją.

— Dėkoju ir jums, prašy- damas perduoti mano sveikinimus visiems „Drau- go“ skaitytojams, redakcijai, kun. J. Prunskii, dr. K. Bobe- liui.

Malonu būtų, kad lietuviai šiam Europos parlamento atstovui angliškai, prancūzi-

“NOMENKLATŪRA”

Sov. Sąjungą valdančioji klasė

Vakarų Vokietijoje gy- venantis rusų profesorius Mi- chailas Voslenskis Stockhol- me padarė pranešimą apie Sov. Sąjungos valdančią kla- sę — nomenklaturą. Voslens- kiui 1977 Sov. Sąjunga atėmė pilietybę, ir jis nebegalėjo grį- žti į Sov. Sąjungą. Likęs V. Vo- kietijoje, jis, buvęs tos Sov. Są- jungos valdančiosios klasės narys, parašė knygą „Nomen- klatūra“, nurodymas tos klasės privilegijas ir valdymo būdus. Knyga išleista vokie- čių, anglų, švedų ir greit bus išleista ir rusų kalba. Prof. Voslenskis dirba Miuncheno institute ir tyrinėja Sov. Sąjungos valdymo sistemą.

Ką reiškia žodis „nomen- klatūra“? Nomenklatura yra valdančiųjų asmenų Sov. Sąjungoje sąrašas, arba prie- keltine prasme ja pažymi vi- sus, kurie priklauso valdan- čiai klasei ar grupei. Ši valdančioji grupė Sov. Sąjun- goje pradėjo kurtis jau prieš Lenino mirtį ir įsigalėjo Stali- no laikais. Pagal Voslenskio apskaičiavimus dabar šiai kla- sei priklauso apie 750,000 žmo- nių — visi kompartijos ir sta- tybės vyresnieji darbuotojai, tautos menininkai, mokslin- kais, kariuomenės vadovybė, KGB tarnautojai ir t.t. Nomenklatura yra parazitinė, neekonomiška valdžios grupė, kurios veikla neduoda jokių vaisių, bet priešingai, būda- ma privilegiuota, išnaudoja tautos visose socialistinio realizmo sralyse.

Nomenklaturą valdžia yra politinė, ir ji kontroliuoja ša- lies produkciją, pasisavina sau produkcijos pelną, derlių, paskirsto pagamintus gami- nius pagal savo nuožūrą, la- biausiai stiprinant kariuome- nės ir policijos jėgas, visai neatsižvelgdama į tautos rei- kalus. Nomenklatura išna- doja pavergtą tautą.

Joks nomenklaturės dar- buotojas netiki Lenino idė- joms — nei Stalinas, nei Malenkovas, nei Chruščiovas, nei Brežnevas jomis netiki ir netikėjo. Netiki ir Andropo- vas. Lenino idėjos, kurias gar- sina valdžios pareigūnai, lai- rasčiai, yra tik tušti žodžiai, kad apgaudintų pavergtas tautas. Nomenklaturės žmo- nės gyvena kitokią privilegi- juotą gyvenimą, negu jai pa- vergtos tautos. Ši valdančioji

kai ar vokiškai parašytų padė- kos laiškus už jo kilnų Lietu- vos laisvinimo darbą. Adresas: Dr. Otto von Habs- burg, Hindenburgstr. 15, 8134 Poeking/Starnberg, W. Ger- many.

klia turi savo ypatingas slap- tas krautuves, kur gali nusi- pirkti šiaip krautuvėse nepar- duodamas prekes, turi savo atskiras liginones su gerais gydytojais ir vaistais, poilsio namus, turi visuomet rezer- vuotas vietas traukiniuose, lėktuvuose, viešbučiuose ir daug kitų privilegijų, nekal- bant apie algas, kurios yra daug didesnės, negu šiaip dar- bininkų algos.

Kodėl tauta neprotestuoja prieš tokią išnaudotojų klasę? — klausia prof. Voslenskis ir tuoj paaiškina, kad protestai yra kaip ir negalimi, nes jie paprastai yra kruvinai nu- malšinami, kaip tai matėme dabar Lenkijoje, Vengrijoje 1956 metais ir Čekoslovaki- joje 1968 metais. Taip pat ir vi- si streikai Sov. Sąjungoje, kaip juos aprašo Solženicinas, buvo žiauriai jėga numalšinti. Nomenklatura laiko nuolati- nėje baimėje savo pavergtas tautas, o užsienį bando įba- ginti kariška jėga. Kadangi nomenklatura už savo veiks- mus nėra atsakinga prieš įsta- tymus, kuriuos ji pati išlei- dia, tad kviekvienas, kuris bando pakelti savo balsą ir protestuoti prieš neteisėbes, yra laikomas tautos priešu ar silpnapročiu ir uždaromas į kalėjimą ar psichiatrinę ligo- ninę. Tad prof. Voslenskio manymu kol kas nėra jokios galimybės nuverst šios nomenklaturės, bet ji sensta ir kaip išmirštančioji klasė su laiku išnyks, suirs viduje. Nomenklatura baiminasi tik ta- da, kad jai prieštaraujama. Vakarai neturi rodyti baimės, bet griežtai protestuoti Sov. Sąjungos grasinimams ir demaskuoti jų sukčius meto- dus, sako prof. Voslenskis.

Kai Maskvos ar kurio kito miesto gatvėse pamatysi juodą limuziną, aišku, jog tai važiuoja vienas tu- partijos didžiūnų, apie kurius ra- šo savo knygoje Voslenskis.

SIBIRO
SĄVARTYNAI

Romanas

P. MELNIKAS

73

— Betgi tokios armijos eina pirmyn.

— Joms čia ir bus kapai...

Ir kokie kapai... Tada atrodė niekas negali jų išgelbėti iš Sibiro po vokiečių pasitraukimo nuo Maskvos, tikrai mirtis. O po amerikiečių pagalbos, po maisto ir ginklų siuntimo Rusijai Variokas tikrai nuliūdo ir pasakė:

— Jiems duoda visko. Sykį pradėjo duoti — mes esame palaidoti. Niekas mūsų neišgelbės. Kai šitaip pasidarė, matysit, rusas vokiečių sumus.

Kai sunkiai sužeistas ir apgydytas Saša parėjo iš fronto kolūky pranešė, kad duoda trijų šimtų gramų pūdelį cukraus. Ilona su Brone nuėjo krautu- vėn, nusipirkė keistą, nematytą maišelį ir žiūrėjo, kas ant įpakavimo prirašyta.

— Žiūrėk, „Chicago“ užrašyta, — stebėjosi Bronė. — Net savo cukraus Rusija nebeturi.

Tai, va, kodėl taip ilgai tremtyje užtruško, nusprendė Ilona.

Teko pasenti, iki pasikeitė keli valdovai, ir tik dabar valdžia paleisti susigalvojo. Tiek metų... tiek šaltų žiemų, nepertaukiamo darbo, bado, savo kraš- to ilgesio ir ašarų... Ir tai gal todėl, kad Vakaruose nemažai liberalų, dėl neteisėbių ir vargo pas juos pritariantių bolševizmui. Apsigalvojo net budeliams padėti. O tiek tą žiemą pirmaisiais karo metais, žiū- rint į žemėlapi, buvo tikėtasi, kad vokiečiai paims Maskvą... ir kelias į namus atsidarys...

Po lygumų prabėgdavo miškai, šilėliai. Čia ganės karvės, avys, ir žemė buvo lyg geriau išdirbta. Tai Bieloruisija.

Temo ir snaudama prisiminė kaip tremiant iš Kauno po keturių dienų čia išlaipino nevalgiusius, ištroškusius, nuvargusius ir nesiprausiusius. Prie iškirstos skylės vagono grindyse „kvapas“ pradėjo net „norį riesti“. Kai traukinys sustojo, trinkelėjo vagono durys ir net dabar jai skambėjo sargybos šūkiuojimai: „Yra sriubos — ją galite atsinešti! Sriu- bos!... Tik tie, kurie su šeimom, gali išlipti — tik vienas šeimos narys!“

Tai bent užrėbsiu karšto gėralo, tai bent... tada vylysi Ilona. Kažkas vagonė pasakė:

— Matai, bijo, kad po laukus neišbėgiotume. Vaikų ar žmonos nepaliksi.

Ir nešė sriubą kibirais į vagoną tokie ir dalinos su visais. Sriuba tačiau nepakitė nei liūdesio, nei skausmo krūtinėje. Išsigandę, apstulbūsiai akim kauniečiai žiūrėjo į sriubą. Atrodė, nieko jiems nereikėjo, tiek širdys buvo suspaustos. Ilonai lyg oro trūko, lyg pro atviras vagono duris norėtų daugiau jo įkvėpti. Sunkus jausmas užgules ją smaugė. Drasky- tum sau krūtinę, kad tik daugiau oro iš lauko įkvėp- tum.

Jos akyse tada stovėjo vaikai: Nijolė, Genė ir Vladukas. Užsimerkdavo ir, rodos, mato juos. Lyg bėga jie paskui tą traukinį, vis „mama“ šaukdami... Tuomet sriuba nebuvo tokia svarbi, kaip tie kaime palikti vaikai.

Kareiviai su šautuvais lydėdavo būrelius iki sriu- bos katilų ir kažkas papasakojo jų paklausęs: „Ar kitą dieną duos sriubos kur nors toliau pavazi- avus?“

— Nežinau, — trumpai atsakęs kareivis. Jei jie to nežinojo, tai kas galėjo žinoti? Kur vėš, kada ir ką užkasti duos? Negi visi išmirs badu

vagono tamsoje? Be to, ką valgė kareiviai, kurių kiekvienas turėjo pildyti nežmoniškų planus.

Gal savo atskirame vagonė rūkytą žuvį kramtė su duona ir rūpinosi, kad tremtiniai būtų gerai saugojami ir į Sibirą nuvežti, niekam iš traukinio nepabėgus? Kalba su jais buvo bergždžia. Jie tremtinių gal bijojo — sargybos buvo nedaug — kiekvienas turėjo pildyti nežmoniškų planus.

Ir tai gerai žinojo kunigas Variokas, tam buvo lyg pasiruošęs. Su visafinančiu šypseniu jis traukė iš kuprines indelius ir šaukštus, dalinosi su visais ir srebė gyvybę palaikanti skystis, vis perspėdamas visus: „Nesrėbkit iki dugno, palikit kitai dienai, nes nežinia kada ir kur vėl duos“.

Surinkęs indelius, šluostė juos šieni ir nosine, dėjo į kuprinę, murmėdamas, kad, jei taip vės aplink pasaulį, indelių vis reikės. Tikras keliautojas! Jo rankandų ir vaistų vagonui dar ilgai reikėjo, kol nuvežė giliau į Rusiją ir ten reguliariau davė sriubą, o vandenį kibirais į vagoną jau buvo galima pasimti, gyvent kaip elgtoms...

— Reikia ir nelaimėje tvarkos.

Toks buvo jo įsitikinimas.

Kadangi visi trėmimo buvo taip paveikti, kad neturėjo net jėgų mastyti ir visko pramatyti, Vario- ko pasiruošimas ir optimizmas ir jį kiek apramino.

O kaip to tada reikėjo!...

Prie samovaro kitą rytą Ilona išgirdo šnekan- t, kad Lietuva jau netoli. Buvo sunku atskirti, kur eina siena su Bieloruisija — kolūkiai buvo visur. Ar atpažinti, kur tavo kraštas iš medžių, žemės ir laukų spalvos? Lėki, linguoji, štai šonuose lygumos, mykiančios karvės, krūmokšniai, bulvienojai, tai vėl miškai. Tie, kurie kartu važiuoja, galbūt liks Vilnių ar Karaliaučius? Jie visi rusai ir jų dar daug Kaune turbūt atrasiu?

(Bus daugiau)

Mergaitės smagu stovyklauti Neringos stovyklavietėje.

MOSŲ KOLONIJOSE

Putnam, Conn.

NERINGA LIETUVIŲ DIENOJE PUTNAME

Lietuvių diena Putname, liepos gale, taip įsigyvenus ir lietuvių (net nelietuvių) mėgstama, kad kasmet į ją susirenka tūkstančiai. Ir ko čia nerasti? Kiekvienas važiuojam susitikti senai nematytų — Lietuvių susitikimo dienoje. Vargu ar bent vienam pakanka laiko susitikimams ir visko apžūrėjimui. Kur nepasisekė — žmonės. Centriniam pastate spaudos, gintaro ir kitokių lietuviškų daiktų krautuvėlė, turtingas lietuvių tautodailės kūrinių kambarys, Galdiko galerija, kapinės, Mindaugo pilis, Matulaičio namai, Vila Maria, nauja, erdvi „Alka“.

Apie devintą valandą rytė, jau pradeda pasirodyti pirmieji dienos dalyviai, pareigūnai.

Po pamaldų ir procesijos — minia apstoja maisto ir gėrimų (nealkoholinių) parduotuves, paruoštas tai dieniai. Viena labai svarbi dienos dalis — meninė programa! Čia susirenka visi. Ją atlieka Neringos mergaičių stovykla.

Būna nusikundimų, girdi, meninė programa esanti kasmet ta pati. Sėsėlės ir Centro valdyba ieškojo, svarstė kitokias galimybes, bet nerado šiai dienai geresnės ir tinkamesnės meninės programos. Balsui, instrumentui, žo-

Prieš tvaną — „Aušra“!

(Atkelta iš 3 psl.)

vieškelį Downers Grove, lengvai greitkeliais pasiekiamas iš visų lietuvių gyvenamųjų priemiesčių. Toje patalpoje užtektų erdvės ir koplyčiai, ir lituanistinei mokyklai, ir jau įsteigtam Montessori vaikų darželiui, ir kavinei, ir skaityklai, ir susirinkimų kambarams. Galima įrengti ir salę didesniems pobūviams bei sportui (kaip pvz. Detroit). Tai būtų puiki vieta kaip jaunimo organizacijos prieglausti, taip ir vyresniesiems tarpusavio ryšių nepamesti. Tikslui pasiekti labiausiai trūksta tik — pinigų... O jų vietinių tautiečių kišenėse turbūt yra. Jei taip, telieka juos sumesti bendron krūvon. Iš to išeis nauda visiems. (Skeptikams ir vėl tariame magiškus žodžius: Jaunimo centras... Jei ir to priminimo nepakanka, kagi, esame jau pavirtę akmenimis.)

Kaip seksis „Aušros“ draugijai realizuoti savo planus, skaitytojus stropiai informuosime. Kas nori jau dabar prisidėti (o laukti iš tikrųjų nėra ko), štai jos adresas: Lithuanian Cultural Society Aušra, Inc., 6428 Ridge Rd., Clarendon Hills, IL 60514. Telefonas: 968-0184.

m. dr.

džiui ar vaidybai — sąlygos netinka. Tautiniai šokiai su trumpais paaiškinimais ir nelietuviškai kalbantiems labiau suprantami. Jie rūpestingai ruošiami ir kasmet — nauja tema. Daug darbo ideja mergaičių stovyklos vadovai, pačios mergaitės. Per dvi savaites paruošti programą, kad ir ne scenai, yra sunkus darbas. Ne vien šokius išmokti, dar ir stiprios organizacijos reikia. Nelengva ankstyvą sekmadienio rytą prikelti saldžiai miegančias mažytes ir netaip mažas bei jaunas merginas. Vadovės ir vadovai taip pat ritasi iš lovų į šaltoką Vermonto rytą. Stovyklos šeiminkės turi paruošti pusryčius ir pavalgydinti išvažiuojančius — kelionė ilga.

Dalis mergaičių po dviejų stovyklos savaitių Neringon nebeįs. Atvažiuos kitos — vienai savaitei. Stovyklautojų tėvai Putname pasiima dukras; kiti atveža, o dar kiti atvažiuoja pasimatyti ir pasižiūrėti šokančių. Suvažiuoja seneliai pamatyti šokančių dukraiki (vien net iš Floridos atvažiuo!).

Stebint šokius, ne vienas džiaugiamės dar tokia didele grupe. Prieš daug metų šokius čia pradėjo šiandien šokančių mamytės ir, galbūt, net močiutės.

Būtų įdomu, jei kitais metais šokių aikštėje, pasirodytų mamytės, močiutės kokiam suktinui ar „Noru miego“.

Mergaičių stovyklos programa, Lietuvių susitikimo dienoje yra labai svarbi. Čia praeitis ir ateitis susitinka dabartyje.

Albina Lipčienė

Clevelando žinios

ŠV. JURGIO PARAPIJOS METINIS BALIUS

Šv. Jurgio lietuvių parapijos Clevelande balius įvyks ir šiemet. Rengėjai, kaip paprastai, ruošia nepakartojamą vakarienę, bus įvairių gėrimų, graži meninė programa ir šokiai, kuriems gros geras orkestras.

Rudens balius įvyks rugsėjo 17 d., šeštadienį. Pradžią 6:30 val. vak. — tuojau po vakarienių pamaldų. Bilietai asmeniui 12.50, moksleiviams — 7.50. Juos galima įsigyti arba rezervuoti parapijos raštinėje, tel. 431-5794 arba pas parapijos tarybos narius.

6:30 val. vak. bus kokteilai, 7 val. vakarienė, 8:30 val. meninė programa, o 9 val. praeis šokiai. Automobilius saugos speciali policijos apsauga.

ŠV. JURGIO LIETUVIŲ PARAPIJA SVĖS ŠILINĖ

Ateinantį sekmadienį, rugsėjo 11 d., Šv. Jurgio lietuvių parapija Clevelande švęs Silu-

vos Dievo Motinos šventę — Šilinę. Šiais metais parapija planuoja ypatingai iškilmingas iškilmes, į kurias kviečia visus esamus ir buvusius parapiječius ir visus lietuvius. Šventės iškilmės vyks lietuvių ir anglų kalbomis. 9 val. ryte bus šv. Mišios anglų kalba. Po to kavutė parapijos salėje. 10 val. prasidės procesija nuo Dievo Motinos koplyčios parapijos sode. Procesija su šv. Sakramentu eis į bažnyčią, kur 10:30 val. bus šv. Mišios lietuvių kalba. Po Mišių įprastinė kavutė parapijos salėje.

Ši šventė suteiks visiems progą ne tik pagarbinti Šiluvos Dievo Motiną, bet susitikti su senais draugais ir pažįtamais bei susitikti naujų bičiulių.

MOSŲ MIRUSIEJI

Nuo š.m. sausio 1 d. iki birželio 15 d. Clevelande mirė šie lietuviai: Antanas Maciejuskas, Adolfas Matulionis, Jonas Polišius, Juozas Halaburda, Ona Stūrienė, Zosė Tomarienė, Zosė Zamalienė, Adelė Jokubauskienė, Kęstutis Žygas, Julius Kalanta, Jonas Jasūnas, Nelė Neimanienė, Lauras Vitas, Juozas Peckis, Juozas Paulauskas, Juozas Ozinskas, Rožė Luizienė, Ona Neuronienė, Petras Luiza, Zigmas Brazauskas, Antanas Čiurprinskas, Roma Balytė, Ona Čiurlionienė, Margarita Kulbokienė, Juzė Matulevičienė.

Jonas Milas

Hot Springs, Ark.

J. ZDANIEŅS PARODA

Hot Springs gyventojai Julija Zdanienė, muziko a.a. Jono Zdaniaus našlė, po sekmąjų aštuonių parodų pas amerikiečius, ruošia savo kūrinių parodą Chicagoje — Jaunimo Centre š.m. spalio 14, 15 ir 16-ta dienomis. Chicago lietuviškoji visuomenė kviečiama parodoje atsilankyti.

„LEISKIT Į TĖVYNĘ“ RADIJAS

Rugsėjo 4-tos dienos „Leiskit į Tėvynę“ radijo transliacija, minint rugsėjo 8-tąją religinę bei tautinę šventę, kalbės mūsų gyvenvietės dvasios vadas kun. Petras Patlaba. Tos dienos laida pradėta krivio arija ir karių chorų iš operos „Gražina“ ir užbaigta patriotine daina „Lietuviais esame mes gimę“ — abi įdėnuotos Chicago Lietuvos Operos choro, kuriame dalyvauja ir mūsų gyvenvietės naujas gyventojas Napoleonas Sabaliūnas. „Aušros“ šimtmetis bus paminėtas rugsėjo 18-tos dienos radijo laidoje. Švenčiant „Leiskit į Tėvynę“ radijo valandėlės septynerių metų sukaktį, bus ruošiamas rudenių gegužinė — išvyka į gamtą, kuri įvyks spalio 15 dieną prie Blakely Mountain užtvankos 12 valandą. Puiki mu-

zika, sutartinės dainos bei turtingas dovanomis laimėjimų stalas neleis vienam nuobodžiauti, o orui atvėsus ir pašokti bus įmanoma. Šalia to bus ir kitų staigmenų. Visi hotspringiečiai kviečiami gegužinėje dalyvauti, tarpusavy pabendrauti, pasijauti esą vienos didelės šeimos nariais, o kartu ir paremti lietuvišką žodį radijo bangomis.

SVEIKSTA A. KRAUČIŪNIENĖ

Angelė Kraučūnienė po sėkmingos kojos operacijos Chicago priemiesčio Igoninėje, žada grįžti į namus Hot Springs mieste spalio mėnesio pradžioje. Kaimynai ir draugai laukia jos parvažiuojant. Šiuo metu ji sveiksta dukros Danos Šlenienės namuose, Chicagoje.

IDOMI KNYGA

Šiais metais iš spaudos išėjusi autorius Dee Brown knyga „The American Spa: Hot Springs, Arkansas“ išrinkta geriausia šių metų valstijos bei vietos istorijos knyga. ABT bankas dedikavo šią knygą Hot Springs miesto 150 metų sukaktiui ir ABT banko 75 metų sukaktiui, kurias šventėme praėjusiais metais. Banko viceprezidentas padovanojo vieną knygą radijo valandėlės „Leiskit į Tėvynę“ vedėjai, kad praneštume apie ją lietuviams. Knyga gaunama ABT banke arba jo skyriuose.

Salomėja Šmaizienė

Daugumas žmonių bijo klaidos, kaip mirties. Tačiau, giliau pažvelgus, ta jų baimė neturi pagrindo. Dažniausiai tai yra savimeilė, kuri vengia nemalonumų, nesuipratimų, pajuokimų. Tokie bailiai nieko ypatingo nepadaro nei sau, nei kitiems.

K. Barauskas

ADVOKATŲ DRAUGIJA V. BYLAITIS ir V. BRIZGYS

Darbo valandos: Nuo 9 v. ryto iki 5 val. popiet. Seštadieniais pagal susitarimą. 6606 So. Kedzie Avenue Chicago, Ill. 60629, Tel. 778-8000

LIETUVIŠKA VAISTINĖ J. & J. PHARMACY
2557 W. 69th St. Tel. 776-4363
Vaistai, vitaminai, importuoti kvepalai, gydomos žolės ir t.t. Vaziuojamos kėdės, remantai ir kt. pirkti ar nuomoti.
Nemokamai supakuojame dovanas.
Pristatymas nemokamai
ANGELA ir VYTENIS DIRKAI, savininkai

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!
see us for HOME financing.
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME
High Interest Rates Paid on Savings
Interest Compounded Daily and Paid Quarterly
ESLC
Mutual Federal Savings and Loan
2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILL. 60608
Peter Kazanuskas, Pres. Tel.: 847-7747
HOURS: Mon.-Tue., Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1
SERVING CHICAGOLAND SINCE 1905

CLASSIFIED GUIDE

HELP WANTED VYRAI

MACHINISTS

Setup and Operate Turret Lathes and Hand Screw Machines. 3 years minimum experience. Must be willing to work nights.

Top wages, union benefits.
Equal opportunity employer.
BINKS MANUFACTURING CO.
9201 West Belmont
Franklin Park, IL 60131
Tel. (312) 671-3000
Ask for Ed Apke

HELP WANTED — MOTERYS

COMPANION

To live in 2 nights and 2 days
Age 25 and up.
MUST SPEAK ENGLISH

Call: 776-1300

Live-in: Loving, reliable care for 2 pre-school children. Hrs. flexible. Salary open. Some English. Non-smoker. Own rm., TV, bath. 1 block to train. Recent references.
Tel. — 835-3132

ISNUOMOJAMA — FOR RENT

ISNUOM. 4 kamb. (1 didelis mieg.) apšild. butas, 275 dol. Marquette Parke. Tel. 925-8770.

IESKO NUOMOTI

Ieškom nuomoti automobiliui garažą. 71-os ar 72-os ir California apylinkė. Skambinti po 5 val. vak. tel. 476-3162

MISCELLANEOUS

MOVING

SERENAS perkausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna aprauda.

Priimame MASTER CHARGE ir VISA
Telef. — WA 5-8063

With Liberty & Justice

Amerikiečių premijuota PAULIAUS LEONAS knyga, kurioje atvira ir drąsiai nagrinėja šio krašto negeroves bei pavojus ir tiesia kelius į saugų visų gerbuvį.
Kaina kietais viršeliais \$5.95
minkštais — \$3.95.
Knyga gaunama ir Drauge

MISCELLANEOUS

Ivairių prekių pasirinkimas nebrangiai iš mūsų sandėlių.

COSMOS PARCELS EXPRESS
2501 W. 69 St., Chicago, IL 60629

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Tel. — 925-2737
Vytautas Valantinas

VALOME

KILMUS IR BALDUS

Plauname ir vaskuojame visų rūšių grindis.

BUBNYS

Tel. — RE 7-5168

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vėsintuvai.

PARDAVIMAS ir TAISYMAS

MIGLINAS TV

2346 W. 69 St., tel. 776-1486

M. A. ŠIMKUS

INCOME TAX SERVICE

NOTARY PUBLIC

4259 S. Maplewood, tel. 254-7450

Taip pat daromi Vertimai, Giminių išskietimai, pildomi Pilietybės Pršymai ir kitokie blankai.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

NEDAS, 4059 Archer Avenue
Chicago, IL 60632, Tel. 927-5960

Master Plumbing

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavarę ir telefoną — lietuviškai.
SERAPINAS — Tel. 636-2960

A. VILIMAS

MOVING

Apdraustas perkraustymas

Ivairių atstumų

Tel. 376-1882 arba 376-5996

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street

Telef. GA 4-8654

Apsimoka skelbtis dien. DRAUGE., nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, gi skelbimų kainos yra visiems prieinamos.

REAL ESTATE

GEROS STATYBOS

Naujas „CHALET“ STILIAUS rastų namas

160 akrų žemės. Privatus ežeras. Geriausias žvejybos ir medžioklės apylinkėje.

Didelis salionas. 3 miegamieji, vienas su kedro medžio rūbėnė. 2 židiniai. Pirtis. Porčiai. Silumai taupyti įtaisymai.

Arti LEECH LAKE ir BEMIDGI, MINNESOTA

Puiki vieta atostogoms ar pensijai.

Kreipkitės į savininką

Tel. (312) 434-3150

WELL BUILT

NEW CHALET STYLE LOG HOUSE

160 acres. Private lake. Best fishing and hunting area.

Large living room. 3 bedrooms, one with cedar closet. 2 fireplaces. Sauna. Deck. Energy saving devices.

Near LEECH LAKE and BEMIDGI, MINNESOTA

Excellent vacation or retirement home.

Call owner (312) 434-3150

REAL ESTATE

BY OWNER. 2-flat brick

5 rooms each. Attic. Finished basement. 2 car garage, 43rd & Fairfield Avenue. \$39,900.

CALL — 890-0605

Savininkas parduoda liuksusinį 2-jų butų po 3 miegamus ir po 1 1/2 vonios namą. 2-jų miegamų butas giminėnėm šeimoms rūsy. Apyl. 71 ir Hamlin gatvės. Skambinti jo 5:30 valandos vakaro (angliškai).

Tel. 735-4306. Šeštadienį ir sekmadienį visą dieną.

Gražus 3-jų miegamų „raised ranch“ mūr. namas. Įrengtas rūsys su baru. Prijungtas saulės porčius. Centr. oro vėsinimas. Šoninis privažiavimas. Nevažkiojamos virtuvės grindys. 1 1/4 vonios. 2 maš. garažas su automat. atidarymu. Naujas stogas, mūras atremtuotas. Bogan apylinkėje. Skambinkite savininkui po 6 val. vakaro tel. 735-2652.

Atdaras apžiūrėjimui nuo 1 iki 4 val. sekmadienį, rugsėjo 11 d.

8829 WILLOW ROAD
HICKORY HILLS, ILL.

„Raised ranch“ namas — 3 miegamieji. 1 1/4 vonios. Šeimos kamb. su židiniu. Prijungtas garažas. Prašoma \$82,500. Skambinti savininkui telef. 598-6739.

3057 W. 55th Street

2 1/2 aukštų namas. Virš 70,000 dol. Skambinti savininkui.

TEL. — 284-1063

Atdaras apžiūrėjimui sekmadienį, nuo 1 iki 4 val. popiet.

3859 West 66th Street

3-jų miegamų mūr. Didelė virtuvė. Pilnas įrengtas rūsys. Išskelti kanalizacijos vamzdžiai. 2 1/2 maš. mūrinis garažas. Virš \$60,000. Savininkas.

Parduodamas 4 butų po 5 kamb. mūr. namas. Atskirai šildomi. 2 maš. garažas. Didelis sklypas. Lemonto apyl. Kreiptis į sav. tel. (312)—237-7406.

Pajamų bungalow — 1 1/2 aukšto mūrinis. 3 butai, vienas su dviem miegamais. Garažas. Marquette Parko centre. Nebrangus.

2-jų aukštų mūrinis. Pirmame aukšte 6 kamb., 3 mieg. Antras aukštas padalintas į 2 butus. Batsiuvių dirbtuvė rūsyje. Geros pajamos. 69-ta ir Wash. tenav.

SIMAITIS REALTY

Insurance — Income Tax

2951 W. 63rd Street

Tel. — 436-7878

BUTŲ NUOMAVIMAS

Draudimas — Valdymas

Namų pirkimas — Pardavimas

INCOME TAX

Notariatas — Vertimas

BELL REALTORS

J. BACEVICIUS

6529 S. Kedzie Ave. — 778-2233

PLATINKITE „DRAUGĄ“

Žalgirio mūšis. Jungtinės lietuvių ir lenkų jėgos kovoje prieš kryžiuočius. Vitraro detalė lenkų bažnyčioje prie Doylestown, Pa.
Nuotr. Edm. Jakaitis

MOKYTOJO KALBA, VAIŽGANTAS, SPORTAS

Mokytojų studijų savaitė (7)

ANTANAS MASIONIS

Šeštadienis, rugpjūčio 20 d. Taip greitai laikas bėgo, kad nė nepajutome, jog tai paskutinė darbo diena studijų savaitėje. Giedras dangus pranašauja saulę ir karštą dieną, o mes einame į paskutines paskaitas. Dienos pirmininke pakviečiama Ona Jagelienė iš Chicago. Visos šios dienos paskaitos atliekamos priešpie-tyje. Pirmąją "Lituanistinės mokyklos mokytojo kalbos stilius" skaitė Bronius Krokys iš Philadelphijos, į ją atsikėlęs iš Rochesterio. Prelegentas priminė, kad kalba yra priemonė dvasios jausmams reikšti. Pasiklausę bet kieno kalbos, galime suprasti, iš kokios tar- mės jis yra kilęs, koks jo išsilavinimas, būdas. Vienų kalba turi humoro, kitų turi realistišką atspalvį, dar kitų kalba poetiška. Yra tokių, kurie turi pašaipų, kandy kalbos stilių. Yra papliaušų, keikū- nų, retorikų. Išskėlę keletą lie- tuvių — gerų kalbėtojų. Blogų kalbėtojų taip pat turime

daug. Prelegento nuomone, mokytojas turi turėti šestąjį jausmą — mokėti gerai kalbėti ir jausti kaip kalbi, ką kalbi ir kam kalbi — mokiniui. Antrąją paskaitą skaitė Apolinaras Bagdonas iš Chi- cago: "50 metų nuo Vaidganto mirties". Minint "Aušros" ir kitas suaktis, lyg ir pamirš- tams tinkamai paminėti Vaid- gantas, miręs prieš 50 metų. Prelegentas papasakojo gy- venimo įvykius ir panagrinojo svarbiuosius veikalus, ilgiau sustodamas prie "Dėdžių ir dē- dienų" bei "Pragiedrulių". Trečiąją šios dienos ir pas- kutinę studijų savaitės pas- kaitą "Sportas, sociologija ir auklėjimas", pasiremdamas vieno vokiečio knyga, skaitė sporto veteranas Bronius Ke- turakis. Daugiausia apibūdi- no Rytų ir Vakarų Vokietijos sportininkus ir jų veiklos są- lygas, o pabaigai palietė ir Lietuvos bei JAV sportinink- kus bei jų darbo sąlygas. Popietis laisvas iki 5 val. p.

RAŠYTI SAVO KONGRESMENAMS

Kongreso atstovai Don Ritter (R-Pa.) ir Brian Donnel- ly (D-Ma.), atstovo rūmų pirmininkai „Ad Hoc“ (specialaus) komiteto Pabalti- jo ir Ukrainos šalių turėjo susitikimą su Pabaltiečių komiteto nariais (Joint Baltic American National Commit- tee-JRANC). Susitikime kongresmenai pabrėžė, kad

p., kada susirenkame užbai- gamajam posėdžiui. Jį prade- da studijų savaitės vadovas, pakviesdamas į prezidiumą vi- sus pareigūnus ir paskaitinin- kus: Švietimo tarybos pirm. Joną Kavaliūną, kapelioną kun. P. Daugintį, ūkio vadovą ir Dainavos adm. Bronių Kro- kį, dainavimo mokyt. ir meni- nės dalies vad. St. Sližį, tauti- nių šokių mokyt. Jadvygą Matulaitienę ir akordeonistę Nidą Pemkutę, sveikatos prie- žiūra besirūpinančią Kazę Vaičiūnienę, vakarinių pro- gramų vadovę Ramintą Pem- kutę, PLB Švietimo vicepir- m. Birutę Jasaitienę, JAV LB Kultūros tarybos pirm. Ingridą Bublįnę, Mokytojų sąjun- gos pirm. Bronių Gelazį ir paskaitinininkus: Apolinarą Bagdoną, dr. Kazį Ėringį, Va- cį Kavaliūną, Nidą Misiulytę, Stasę Petersonienę, Juozą Pla- čą, Jadvygą Kregždienę ir laikraščio red. Leonardą Ei- mantą.

Uždarojoje kalboje stud. savaitės vadovas papasakojo, kaip jis organizavo šios savi- tės pareigūnus ir paskaitinin- kus ir dekojo visiems už dar- bą. Iš jo pranešimo paaiškėjo, kad stud. savaitėje dalyvavo 84 asmenys: 53 suaugę, 22 jau- nuoliai ir 9 vaikai.

Žodį tarė Švietimo tarybos pirm., džiaugdamasis studijų savi- te ir dėkodamas už litua- nistikos katedrai aukas (tuo laiku jau buvo sudėta 500 dol.). Taip pat sveikino Birutę Jasaitienę, PLB Švietimo vi- cepirm., ir Ingridą Bublįnę, Kultūros tarybos pirm., pas- veikinusi savo ir JAV LB Krašto valdybos pirm. dr. A. Butkaus vardu. Paskutinį žo- dį tarė Dainavos administra- torius Bronius Krokys, pagir- damas, kad tai buvusi pati geriausia stovykla.

Posėdis baigtas tautos him- nu. Besiskirstančius iš posė- džio sutiko L. Eimantas su laikraščio štabu, kiekvie- nam įteikdami po "Aušros at- spindžius".

yra ypatingai svarbu padauginti narių skaičių „Ad Hoc“ komitete.

„Komiteto narių skaičius turi būti padaugintas, kad padidėtų pabaltiečių įtaka, ie- skant paramos Pabaltijo reika- lams arba dirbtų esminį darbą „Ad Hoc“ komitete“. Tuo pačiu didesnis skaičius narių vestų komitetą pastovios organizacijos stiprinimo keliu, t.y. būtų galima pasamdyti pastovius darbininkus, įkūriant nuolatinį komitetą „Kapitolio kalnė“.

Rugpjūčio 5 d. — rugsėjo 12 d. kongresmanai lankysis savo rajonuose. Amerikos pabaltiečiai šiuo metu turėtų išnaudoti progą aplankyti kongresmanus asmeniškai, paskambinti ar laišką parašy- ti, raginant juos įstoti į komi- tetą, jeigu nepriklauso, arba padėkoti, jeigu priklauso.

Anita Bedelis, viešųjų reika- lų direktorė JBANC, pabrėžė, kad „kongresmanai bus paskatinti tapti „Ad Hoc“ komiteto nariais tikrai paraginti savo balsuotojų“.

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A. A. ALEKSANDRA KREMERIENĖ

Jau suėjo vieneri metai, kai negailestinga mirtis amžiams atskyrė iš mūsų tarpo mylimą žmoną, brolienę ir tetą, kurios netekome 1982 m. rugsėjo mėn. 11 dieną.

Jos brangiam atminimui už jos sielą bus atnašau- jamos šv. Mišios rugsėjo mėn. 11 dieną, sekmadienį, 9:15 val. ryto Tėvų Jėzuitų koplyčioje.

Nuosirdžiai prašome gimines, draugus ir pažista- mus dalyvauti šiose šv. Mišiose ir pasimelstį už velionės sielą.

Nuliūdęs VYRAS ir GIMINĖS

Brangiam vyrui ir tėvui

A. A. ALEKSUI KABLIAUSKUI mirus, jo žmoną JUZĘ, sūnų HENRIKĄ, dukteris VAN- DĄ, SOFIJĄ ir ONUTĘ su šeimomis giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Antanina ir Vincas Povilaičiai
Pranas Povilaitis
Teresė ir Antanas Kučiai
Evaldas ir Cesė Veleckiai

A. A.

A. A. JUOZUI BENEČIUI

mirus, mielai žmonai AMANDAI, sūniui ARŪNUI su žmo- na, anūkams ir kitiems giminiams reiškiamo nuosirdžią už- uojant.

Bronė ir Stasys Juozapavičiai
St. Petersburg, Florida

A. A.

JUOZUI ŠEPIKUI mirus,

jo žmonai ELENAI, sūnams JONUI ir JUOZUI su žmo- na, dukterims MARYTEI ir ONUTEI bei ARTI- MIESIEMS reiškiamo nuosirdžią užuojautą ir kar- tu liūdime.

DRŪCIŲ ŠEIMA

A. A. JONUI VAIČEKAUSKUI

Lietuvoje mirus,

jo broliui Alfonsui Vaičekauskui ir jo še- mai reiškiamo nuosirdžiausią užuojautą.

JANINA PODERIENĖ
LEOKADIJA PUODŽIUNIENĖ

VINCAS LIULEVICIUS IŠEIVIJOS VAIDMUO

Nepriklausomos Lietuvos Atkūrimo darbe

IS PRATARMES: "Žiūrėkite, ką anų laikų lietuviai išėiviai padarė! Ar mes užtenkamai dedame pastangų, kad Lietuva vėl būtų atkurta! Juk ir mūsų darbus ateityje akaičiuos, kaip ir mes akaičiuojame anų!"

Leidiny yra suskirstytas į keturias dalis: Išėivija Lietuvos gar- simo darbe. Išėivijos politinė veikla Lietuvos labui. Išėivijos kultū- rinė parama Lietuvai. Išėivijos ekonominė parama Lietuvai.

Knyga kruopščiai paruota, lengvai ir su įdomumu skaitoma. Išeido Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba su Lietuvių Fon- do parama 1981 m., didelio formato, 400 psl., kieti viršeliai.

Kaina su persiuntimu \$14.00

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd Street
Chicago, IL 60629

DRAUGAS, penktadienis, 1983 m. rugsėjo mėn. 9 d.

Miškininkui

A. A. JULIUI AVIŽIENIUI mirus,

jo seseriai EMAI ir BRONIUI UŽEMIAMS reiškia- me giliai užuojautą ir jų skausmo valandoje liūdesy- je jungiamės su jais.

O. ir Z. TAMOŠAUSKAI
L. GUDELIENĖ
L. ir V. TAMOŠAICIAI
T. DAMBRAUSKAS

Hot Springs, Arkansas

A. A. JULIUI AVIŽIENIUI

užbaigus žemišką kelionę, jo seserį EMAUŽEMIENĘ ir jos vyrą BRONIŲ, artimuosius gimines skausmo prislėg- tus nuosirdžiai užjaučiame, o savo maldose prašom mi- rusiam amžino poilsio.

KUN. PATLABA SIMANAVIČIAI
BALČIŪNAI SAMAIČIAI
INGAUNIČIAI SIRUČIAI
MAKARAI ZEMAČIAI

Hot Springs, Ark.

Lietuvos Dukterų Draugija liūdi

A. A.

MARIJOS ANTANAITIENĖS,

ilgalaikės draugijos narės ir reiškia giliai užuojautą velionės artimiesiems.

EUDEIKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago — 476-2345
1410 So. 50th Av., Cicero — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS LACKAWICZ

Laidotuvių direktoriai

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois
Tel. — 974-4410

BIELIONAS

Laidotuvių Kopolyčia

4348 So. California Avenue

Tel. — 523-3572

VASAITIS-BUTKUS

Laidotuvių Direktorai

1446 South 50 Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

LIETUVIŲ TEISĖMS GINTI KOMITETO INFORMACIJA

Office Of Special Investiga- tion (OSI) yra specialiai JAV valdžios įstaiga, veikianti United States Dept. Of Justice rėmuose. OSI veda išplietinimo ir depo.avimo bylas prieš išėi- vus lietuvių, latvių, estus, ukrainiečius ir kitus. Šiom by- lom vesti OSI remiasi KGB parūpinta "dokumentacija" ir "liudininkais".

Paskutiniu laiku OSI dar- buotojai yra skambinę arba prisistatę Chicago lietuviams į namus, teikdami klau- simus ir prašydami informa- cijų. Šiuo atveju turite žinoti, kad būdami JAV piliečiai ar gyventojais, kiekvienas turite šio krašto pilnas teises, bū- tent:

1. Jeigu United States Dept. Of Justice, Office Of Special Investigations darbuotojai kreiptųsi į jus telefonu arba prisistatytų prie jūsų durų, tu- rite pilną teisę su jais nekalbėti ir neatsakyti į jokių, kad ir paprasčiausius klausimus apie kitus arba apie save

2. Jeigu gautumėte laišką iš OSI, jūs turite pilną teisę į jį neatsakyti ir į jį nereaguoti.

3. Jeigu gautumėte Federal Subpoena (kvietimą į oficialų pokalbį), jūs turite pilną teisę pasikviesti advokatą jus re- prezentuoti.

4. Jeigu būtumėte pakviesti liudininku OSI vedamoji byloj,

turite pilną teisę atsisakyti bet kokiems atskiriems pasimaty- mam su OSI prieš oficialią ap- klausą (deposition).

5. Jūs turite teisę neduoti jo- kių paliudijimų ar pasisaky- mų, kol nedalyvauja advoka- tai iš abiejų pusių (OSI ir gynybos).

Šiuo metu, OSI pastango- mis, yra apkaltinti šie lietu- viai: Antanas Bernotas (Hart- ford), Liudas Kairys (Chi- cago), Bronius Kamins- kas (Hartford), Juozas Kun- gys (New Jersey), Jurgis Juo- dis (St. Petersburg), Antanas

Lipšys (Chicago), Kazys Pal- čiauskas (St. St. Petersburg), Mečys Paškevičius (St. Peters- burg), Antanas Virkutis (Chi- cago), Henrikas Benkuskas (Chicago), Juozas Katiliaus- kas (Chicago).

Žinomi OSI darbuotojai yra: Eli Rosenbaum, Janet DaCo- sta, Allan A. Ryan, Jr., Neil Sher, Jovi Tenev, Clarice Feld- man, Linda Wawzenski, Ron- nie Edelman, Joseph Lynch, Jeffrey Mausner, Bruce Ein- horn, Roger Einerson.

Lietuvių teisėms ginti komitetas

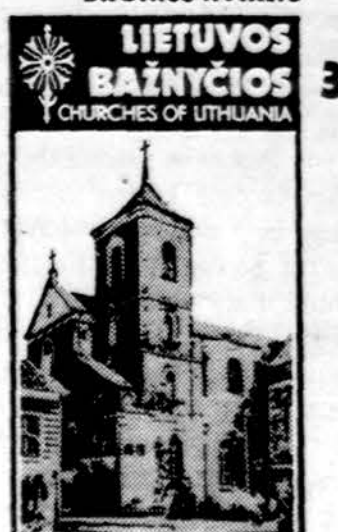
LIETUVOS BAŽNYČIOS III Kauno arkivyskupija

Siame III tome aprašyta Kauno arkivyskupijos bažnyčios, koply- čios, kapinės, varpinės, paminklai. Kryžių kalnas: aprašomi vyskupai, valdytojai, kunigai...

Ypatingas dėmesys skirtas ilus- tracijai veikalo daliai. Dauguma bažnyčių bei religinių paminklų nuotraukų čia skelbiamos pirmą kar- tą. Architektūrinių ypatybių apra- šymai yra dr. Jurgio Gimbuto.

Puošnus, gerai paruotas lei- dny: 512 psl., kietais viršeliais. Spaudai paruotė ir išleido Ameri- kos Lietuvių Bibliotekos Leidykla (Lithuanian Library Press) Cika- goje. Spaudė Morkūno spaustuė.

Kaina su persiuntimu 25 dol. Užsa- kymus siųsti:
DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

Kauno arkivyskupija

APLINK MUS

× **Algirdas Pužauskas**, "Draugo" redaktorius ir Lietuvių žurnalistų sąjungos centro vadovas Bronio Railos naujų knygų sutiktųjų programai rugsėjo 18 d. Lietuvių tautiniuose namuose.

× **"Draugui"** paremti kas dar negražino laimėjimų šakneles, prašome jas skubiai grąžinti, nes Renginių komisija jas turi gauti iki rugsėjo 24 d. Iš anksto nuosirdžiai dėkojame už jūsų nuosirdų bendradarbiavimą ir paramą.

× **Rašyt. Vytautas ir Irena Alantai**, Redford, Mich., dažnai mūsų paremia aukomis. Šiomis dienomis jie grąžino laimėjimų šakneles ir pridėjo 30 dol. dienraščio stipendijai. Nuosirdus ačiū. Rašyt. V. Alantai yra žymi asmenybė. Jis yra parašęs daugelį vertingų knygų. Pasakytinė — "Paversimai", eilėraščių, 221 psl. yra išleista 1982 m. ir ją galima gauti "Drauge".

× **Lidija Šimkutė-Pocienė**, dviejų poezijos rinkinių autorė, gyvenanti Adelaidėje, Australijoje, lankėsi Chicagoje ir ta proga užsuko į "Draugą", pasikalbėjo su redaktoriumi, pateikė savo poezijos rinkinį, pateikė apie Australijos lietuvių gyvenimą. Šį savaitgalį ji praleis Santaros-Sviesos suvažiavime, o po to skris į Europą, iš ten per Aziją, apkeliausi aplink pasaulį, grįš į namus.

× **Siluvos Marijos procesijos**, kuri įvyks šį sekmadienį, rugsėjo 11 d. Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijoje, kviečiamas dalyvauti ne tik visos Motinų klubo narės, bet taip pat ir visų parapijos organizacijų nariai, vaikai (mokyklinėms uniformoms), visi parapiečiai, taipgi šauliai, skautai, ateitininkai, neo-lithuanai... žodžiu, visi lietuviai iš visų miesto kampų. Junkimės į šią didžią laisvąją pasaulio Siluvos Marijos šventę, patys dalyvausime ir kitus raginkime. Renkamasi Marijos mokyklos kieme (prie 67-tos ir Californijos) lygiai 1:15 val. popiet.

× **Jonas Kavaliūnas**, LB švietimo tarybos pirmininkas, tars žodį dr. Danguolės Tamulionytės vadovėlio nekalbantiems lietuviškai sutiktuvėse rugsėjo 18 d. 3 val. p. p. Jaunimo centro kavinėje.

× **Chicago Aukštesnioji lit. mokykla**, veikianti Jaunimo centre, 1983-84 mokslo metus pradeda rytų, šeštadienį, rugsėjo 10 d., 9 val. ryto: registracija, naujų mokinių priėmimas, patalų egzaminai, vasaros darbų grąžinimas.

× **Užhaigiamas vasara**. A. L. Tautinės Sąjungos Chicago skyriaus valdyba dar kartą primena visiems lietuviams, kad nepamirštų atsilankyti į šio skyriaus ruošiamą vasaros užhaigiamą gegužinę, kuri įvyks rugsėjo 11 d., sekmadienį, 12 val. dienos St. Mary's Seminary sode, 1400 Main Street, Lemont, Ill. Visi atvykusiųjų bus maloniai sutikti ir pavalinti. Kokių kelių ten nuvykti, patikrinkite kitoje kvietimo pusėje atspausdintą braižinį. (pr.)

× **Lietuvių Fondo Federalinio Kredito kooperatyvas**, susijungęs su KASA Lietuvių Federaliniu Kooperatyvu, dabar moka 9% už einamąsias sąskaitas ir iki 11% už sertifikatus. (sk.)

× **ARAS — Dėngiamieji ir taisomieji rūšių stogus**. Su aukštu patyrimu; esame apdrausti. Pats prižiūri darba. Arvydas Kieša — 737-1717. (sk.)

× **Pedagoginis lituanistikos institutas**, 5620 So. Claremont Ave., kviečia ne tik aukštesniąsias lit. mokyklas baigusiąsias jaunas, bet ir visus lituanistikos susidomėjusius asmenis į įstoiti! Registracija ir supažindinimas su instituto darbu bus rytoj, šeštadienį, 9 val. ryto. Laukiame!

× **Dr. Leonas ir Irena Kriaučiūnai**, Palos Park, Ill., per "Draugo" renginių komisijos pirmininkę M. Remienę įsigijo bilietus į "Draugo" metinį banketą su šimtu dolerių aukta. Banketas bus spalio 8 d. Jaunimo centre. Nuosirdus ačiū. Dr. L. ir I. Kriaučiūnai yra žinomi visuomenininkai, "Draugo" garbės prenumeratoriai ir rėmėjai. Dr. Leonas priklauso Alto centro valdybai, o jo darbščioji žmona Irena yra Jaunimo centro direktorė, vadovauja valdybai ir rūpinasi Jaunimo centro išlaikymu.

× **Regina ir Leonas Raslavičiai**, Elk Grove, Ill., tapo lituanistikos katedros tūkstantininkais, neseniai pridėjo 700 dol. prie ankščiau įneštų 300. Maždaug tuo pačiu metu atėjo ir po 500 dol. aukos iš Rimo Černiaus, Chicago, ir iš inž. J. V. Danio, Ottawa, Kanadoje. Pastarųjų laikui, lipant ant kulnų pirmosios įmokos terminui, su dosnia ranka į pagalbą atsukaba tie lietuviai, kurie įvertina, ką tai reiškia turėti lituanistikos profesūrą dideliame JAV universitete. Aukos katedros įsteigimui sustinos šiuo adresu: Lithuanian World Community Foundation, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636. Tel. 778-2200.

× **Darius Girėno lit. mokykla**, šeštadieniais veikianti Jaunimo centre, Chicagoje, kviečia visus lietuvių kilmės pradinės mokyklos amžiaus vaikus mokytis savo tėvų kalbos, savo kilmės krašto istorijos, geografijos, literatūros, tautinių šokių, dainų ir kt. Mokykla dirba šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. p. p. Mokykloje veikia 8 skyriai, vaikų darželis ir dvikalbė klasė silpnai lietuviškai kalbantiems mokiniams. Vaikų darželinį priimami mokiniai nuo 4 m. amžiaus. Mokslo metai Dariaus-Girėno mokykloje prasidės šį šeštadienį, rugsėjo 10 d. 9 val. ryto registracija ir mokslo priemonių įsigijimas. Pamokos tęsis iki 12 val.

× **Lietuvių Tautinės sąjungos** Chicago skyriaus gegužinė įvyks šį sekmadienį, rugsėjo 11 d. St. Mary's seminary sode, 1400 Main St., Lemont, Ill. Nuosirdžiai kviečiame narius su draugais ir pažįstamais praleisti popietę gražioje aplinkoje, kur jūsiu lauks draugiškas pabendravimas, kilmės gerimai, užkandžiai, muzika, laimėjimai ir t. t. Iki malonaus pasimatymo.

× **Darbas — geriausias nerams vaistas**, gydytojo pranešimas ir kultūrinė programa So-dybos pažmonyje šį sekmadienį, nuo 2 val. p. p. Skaniausias M. Bosienės kugelis. Iš apsilankymo Lenkijoje įspūdžius papasakos Alfonsas Krumpļauskas. Visi laukiami.

× **Nijolė Vokietaitienė**, Pasaulio lietuvių archyvo pado-vanojo nemaža nuotraukų ir programų, kuriose teatro ar muzikiniuose pastatymuose yra ir lietuviškų vardų. Tai jau ne pirmas kartas, kai Vokietaitienė Archyvu dovanuoja labai vertingus medžiagos lietuviškai teatrologijai.

× **Šiandien vakare 7:30 val.** Jaunimo centro kavinėje vakaronė — sutiktuvės sol. Ginos Čapkauskienės naujos plokštelės. Kiekvienas atsilankęs turės progą įsigyti naują plokštelę ar kasetę juosta. Bus trumpa programa ir vaišės. Visi kviečiami, aukos nebus renkamos. (pr.)

Gražus lietuviškasis jaunimas greit pravers mokyklų duris. Nuotraukoje Lemonto lituanistikos mokyklos mokiniai vieno renginio meninės dalies dalyviai. Nuotr. Algio Mockaičio

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

LIET. ISTORIJS DR-JOS SUSIRINKIMAS

Rugpjūčio paskutinę 31 d. Liet. Istorijos draugijos nariai gausiai rinkosi į reikalų vedėjos A. Rūgytės butą, į mėnesinį susirinkimą. Susirinkimą punktualiai 5 val. vak. atidarė A. Rūgytė ir visus painformavo apie atliktus darbus.

- 1) "Aušros" I tomo platinimas gerai pasisekė, ypač Dainavos stovykloje.
- 2) II-sis "Aušros" tomas tik ką gautas iš spaustuvės.
- 3) Susitarta su kitomis organizacijomis paminėti mūsų draugijos vieno iš steigėjų kun. Vytauto Bagdanavičiaus 75 m. sukaktį.
- 4) Liet. istorijos draugiją nariais įstojo Linas Kojelis iš Washingtono, Vytautas Montvi-

× **Galerija** pradeda naują parodų sezoną šį šeštadienį, rugsėjo 10 d. Tą dieną bus amerikiečių dailininko Norman Parish parodos atidarymas. Anksčiau parodų atidarymai "Galerijoje" vykdavo penktadienį vakarais, nuo dabar jie vyks šeštadieniais po pietų, nuo 1 iki 5 val. "Galerijos" adresas: 226 W. Superior St., Chicago, Ill. 60610.

× **Lemonto Maironio lit. mokyklos** mokinių registracija bus šį šeštadienį, rugsėjo 10 d. nuo 10 val. ryto mokyklos patalpose, 410 McCarthy Rd. Visi tėvai prašomi atvykti kartu su vaikais, juos užregistruoti, nupirkti vadovėlius ir dalyvauti tėvų susirinkime. Pamokos prasidės ir mokyklos 25 metų paminėjimas bus rugsėjo 17 d., 9 val. ryto.

× **Strėnos skausmų tvarkymas** — 619 Alvido radio pasakaita šį sekmadienį, 9:15 v. r. Sofijos Barkus radio šeimos valandos metu.

× **Chicago neolithuanų** numatyta sueiga šį sekmadienį, rugsėjo 11 d. neįvyks. Visi koligos kviečiami dalyvauti tautininkų ruošiamoj gegužinėj Lemonte.

× **"Lietuvos aidų" radio programos** gegužinė įvyks rugsėjo 11 d. Šaulių salėje, 2417 W. 43 St. Pradžia 12 val. Sol. Eglė Rūkštelytė atliks programą, akomp. R. Mockus. Bus dovanų paskirstymas, šokiai, grojant Gintaro orkestrui. Kviečiame visus atsilankyti. "Liet. aidai" skamba kas vakar 8:30, banga 1450 kc. AM.

× **Beverly Shores Lietuvių klubo** susirinkimas įvyks rugsėjo 11 d., sekmadienį, 4 val. p. p. Stankūnų restorane. Susirinkimo globėjai Aldona ir Jonas Kubiliai. Tą dieną 12 val. p. p. Sv. Onos bažnyčioje bus atšaujamos šv. Mišios, švenčiant Marijos Gimimo ir Tautos dieną.

las iš Toronto, Vitas Laniauskas, Darius Čuplinskas, Marija Daukšytė - Gudavičienė iš Toronto.

5) "Aušros" II-jo tomo sutiktuvės numatomos lapkričio mėnesį.

6) Rugsėjo mėnesio susirinkimui numatyta dr. V. Pranskevičiaus paskaita — disidentiniai judėjimai Sovietų sąjungoje.

Toliau ji pakvietė šios dienos prelegentę dr. Mildą Budrienę paskaitai. Paskaitos tema: "Lietuviai gydytojai aušrininkai". Nebuvo tai koks organizuotas judėjimas, bet jie visi gyveno plačiai išsiskleidę skirtingose vietovėse. Pirmiausia minėtini trys "Aušros" redaktoriai daktarai: Jonas Basanavičius, Jonas Šliūpas ir Juozas Andriulaitis. Du pastarieji, redaguodami "Aušrą", dar tebebuvo studentai. Dar kiti minėtini daktarai aušrininkai buvo V. Kudirkas, S. Matulaitis, vėliau pakrypus į komunizmą, J. Bagdonas ir Vilijus Brožis iš Maž. Lietuvos.

Minėtini yra ir "Aušros" rėmėjai daktarai bei jos platintojai. Vienas iš tokių buvo V. Pietaris, žinomas kaip pirmasis lietuviško romano "Algimanto" autorius. Čia prelegentė plačiau sustojo ties jo gyvenimu ir pateikė keletą jo rašytų laišku J. Basanavičiui ištraukų.

Kitas "Aušrą" rėmęs daktaras buvo Juozas Rūgys, Alicijos Rūgytės tėvas. Nors jo raštai ir "Aušrą" nepateko, bet jis rašė ir kitą spauda. Gyvendamas Švėksnoje, arti Priušio sienos, jis buvo uolus liet. slaptosios spaudos, jų tarpe ir "Aušros" platintojas.

Dr. Petras Radzickas buvo uolus "Aušros" platintojas dar būdamas gimnazistu. Ilgai gyveno Smolenske, 1921 m. grįžo Lietuvon ir profesoriavo Kauno Vyt. Didž. universitete.

Dr. Kazys Grinius taipgi priklauso prie tuoliųjų "Aušros" platintojų. Dr. Rokas Šliūpas, Jono brolis, platino "Aušrą", vėliau įsteigė Lietuvos Raudonąją Kryžį ir ligoninę. Minėtini dar dr. Antanas Vileišis ir kiti, kurie dirbo anais sunkiais laikais platindami "Aušrą" ir kitą liet. spaudą, kol pagaliau buvo įskovota spaudos laisvė.

Po paskaitos buvo keletas klausimų, į kuriuos prelegentė mielai atsakė.

Susirinkimas užbaigtas tradicinėmis vaišėmis, kurias paruošė, kaip ir visada, šeimininkė Alicija Rūgytė. A. P. B.

MELROSE PARKO GEGUŽINĖ

Melrose Parko Lietuvių Amerikos piliečių klubas, įkurtas prieš 50 metų senosios lietuvių išeivių kartos, laikosi įsipilietinusių tradicijos suruošti me-

tuose vieną išvažiavimą — gegužinę į gamtą savo nariams ir svečiams. Šiais metais išvažiavimas įvyko 1983 m. rugpjūčio 21 d. Maywood Grove, šimtamečiai ažuolais apsuptoje aikštėje arti Des Plaines upės. Oras pasitaikė gražus: nei karštas, nei šaltas. Nereikėjo nei medžių pavėsio. Bufetas buvo po cementine kepure. Bufete buvo šaltų gėrimų, kurie gavino pradėjusius sušilti. Laimės šulinyje buvo laimėtojų ir pralaimėtojų. Kas norėjo savo laimę išbandyti, galėjo taip padaryti, prie laimės rato, kurį apskriai tvarkė R. Čepelė iš Palos Hills. Alkanus papenėjo V. Rakauskas vadovaujama lauko virtuvė.

Klubo valdyba nuosirdžiai dėkojo Melrose Parko moterims, padėjusioms ir prisidėjusioms prie gegužinės pasisekimo. Ypatingą padėką reikiama atvažiavusiems į gegužinę — lietuvių dieną svečiams iš Australijos, Cicerio, Elmhursto, Stone Parko, Chicago, Broadview, Palos Hills ir kitų kolonijų.

Gegužinėje atsilankė Melrose Parko policijos komisierius Sam Bružas ir lt. John Newman su žmona.

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBESĖ

— Dariaus ir Girėno istorinio skridimo 50 metų sukakties akademija ir Tautos šventės minėjimas Brooklyne, N. Y., įvyks rugsėjo 11 d. Sukaktis bus paminėta 11 val. pamaldomis Apreiškimo parapijos bažnyčioje ir 2 val. popiet specialia akademija Kultūros židinio Pamokslą bažnyčioj pasakys Tėvas Andriekus, OFM. Per pamaldas giedos Apreiškimo parapijos choras, vadovaujamas muz. Viktoro Ralio, ir solistė Marytė Bizinkauskaitė iš Brooktono, Mass. Akademijoje kalbas pasakys Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis ir Antanas Vaivada iš Washingtono. Meninę programą atliks solistė M. Bizinkauskaitė ir aktorius Juozas Bolev-Bolevičius. Bažnyčioj ir Kultūros židinyje organizacijos dalyvauja su vėliavomis. Minėjimą rengia New Yorko Simo Kudirkos šaulių kuopa, kuriai vadovauja Kestutis Miklas.

— **Danielius Staniškis**, klierikas, trečios kartos lietuvis, gimęs ir augęs Philadelphiaje, dabar teologiją studijuoja Romoje ir gyvena Lietuvių kolegijoje. Į kunigus bus įventintas ateinančių metų kovo 3 d. Jis bus Apreiškimo parapijos Brooklyne vikaras. Iš Philadelphia buvo atvykęs anai susipažinti su Apreiškimo parapijos kunigais. Drauge su klebonu kun. J. Pakalniškiu rugpjūčio 24 d. lankėsi Kultūros židinyje ir "Darbininko" redakcijoje.

SKANDINAVIJA PER 19 DIENŲ

AL. LIKANDERIENE

(Tęsinys)

Prie vilos vaikšto vyras, mudu skiria vanduo ir gyvatvorė. Paeina jis keletą žingsnių, apsisuka ir grįžta atgal. Ir taip mudu viens kitą stebėdami žingsniavome — jis palei gyvatvorę, aš tilto link. Pripratus prie miesto triukšmo ir žmonių, šioj tyloj darėsi neįauku. Vyras už gyvatvorės stabdėdavo dažniau, atidžiau mane apžiūrėdamas. Švediskai nemoku, plaukiu prastai, gal geriau grįžti, o tai, kol išsiaiškinsi... Atidžiau apžvelgiu vilą. Bet juk tai kalėjimas, aukšta tvora baigiasi spygliuota vielu, vietoj langų siauri plyšeliai ir sargybos bokšteliai matyti.

Pamačiau, ko nei vienoj keliu brošiuroj nėra. Bėgti tekimom buvo nepatogu, tačiau nuėjusi nuo "vilos" toliau lengviau atsikvėpia. Prieš vakarienę dar sūspėjom išklausyti šv. Mišias viešbučio viename kambary, o po vakarienės kokietai pasikaimynės. Ir šiandien vakariene metu Greta visų keliaujančių vardu vienai ponai įteikė dovanėlę gimimo dienos progai. Gal tas pasų surinkimas autobuse ir buvo tik tam, kad atžymėtų pasitaikantį gimimo dienos, o gal ir kam kitam, ir gimimo dienos buvo tik paslėptas pėdas. O jeigu kelinės metu niekas nebūtų turėjęs gimimo dienos ir niekas paso nebūtų pametęs?

Sekmadienis, birželio 19 d.

Kelinė artėja į pabaigą. Dabar į Kopenhagą, o iš ten ir namo. Greta skaito turistų maldą, rašytą Art Buchwald, kuri visiems suklebė skanus juokas. Malda skamba maždaug taip: "Graišk! vienuoliai kas rytą ir kas vakarą prašo Viešpaties, kad apsaugotų jų vienuolynus, miestus, kaimus ir salas nuo turistų antplūdžio ir kad suteiktų vienuoliams išminties ir kantrybės su šiuo moderniu kryžiaus karu kovoti. Tačiau neatsilieka ir turistai, maldaudami Viešpatį sau pasigalėjimo. Jie prašo gerų šoferių, sąžiningų nesikų ir sugebančių vadovų, nerangių restoranų, kur maistas būtų skanus ir vynu kaina įskaityta ir kad sugebėtų svetimoji valiutą palikti tiek, kiek reikia arbatpinigių, nei per daug, nei per mažai, ir kad Viešpatis suteiktų jėgų aplankyti visus muzejus, katedras, rūmus ir pilis, kurie pažymėti kaip būtini. Vyr! turistai dar turi pridėti šią maldelę: Viešpatie, sulauk mūsų žmonas nuo krautuvų ir apsaugok jas nuo nereikalingų išpardavimų, kurių nėra kur dėti ir kuriuos sunku vežti, ir nevėsk jas į pagundą, nes krautuvėse jos nežino ką daro. Bet žmonos neužsileidžia vyrams ir, Viešpatie, užmerk mūsų vyrų akis, kad nesidairytų į svetimas šales ir nelygintų su mumis. Apsaugok juos, kad netaptų kvailiais naktiniuose klubuose, bet svarbiausia, neatleisk jiems, nes jie puikiai žino ką daro. O kartu prašykime taip: Grįžus namo, leisk mums rasti draugus ir pažįstamus, kurie žiūrėtų mūsų filmus ir skaidres ir su nuostaba klausytų mūsų keliuio įspūdžių. To meldžiame Tave vardan Conrad Hilton viešbučių ir Master Charge kortelių. Amen".

Publikai malda patinka ir visi nori gauti jos tekstą. Toliau Greta sako: "Jei vidury dienos vyras sakys — mėnulis šviečia, gerai, brangusis, tikrai taip. O jei vidury nakties sakys, kad saulė šviečia, ir su tuo galima sutikti" — juk šiandien tėvo diena. Apie valandą ar pusantros didžiuliu keltu keliamės per Oresundo sąsiaurį į Kopenhagą ir toliau važiuojam pajūriu, kuris vadinamas "danų Riviera". Pajūry pilna žmonių, merginų maudymosi kostiumas vienos dalies — apatinės, liko tik kel-

naitės. Susidaro pavojus, kad vyriškos giminės atstovai neišgrįžtų per langus, ir vis paslapčiom nuo žmonių, girdisi chocho, cha cha.

Pirmadienis, birželio 20 d.

Kelinė po miestą. Važiuojam iki tos vietos, kur vakar išsikėlėm iš keldo. Tačiau pajūrys tuščias, merginų nebėra. Gražios vilos, stogai dengti šiaudais, kurie kažkokių būdu yra specialūs, ir tas brangiai kainuoja. Atvažiuojam į Vennelyst — tai danų, gyvenančių daugiaaukščiuose namuose, sodeliai. Mažas žemės sklypelis, prisodintas gėlių, su mažyčiu namuku, atsivėręs tvorele nuo kaimyno. Ir gražu ir gerai. Vėdovė šį kartą buvo Inga, danė, ir aiškiai jautėsi, su koku pasididžiavimu ir meile ji kalbėjo apie savo kraštą. Taip ir turi būti.

Kelinės vadovės šį kartą buvo moterys. Ir su kokia meile ir tautiniu pasididžiavimu važinėjo su mumis Marija po Oslo ar Kristina Stockholme, Sonja Turku mieste ir Inga Kopenhagoje. Iš to matome Amalienborg rūmus, kur gyvena karalienė, Rosenborg rūmus ir bokštą, kuriame yra karūnos ir karališkos brangenybės — tai vis per autobuso langus. A, tas uidešis kaimo pamėgimas — vis sukum kaimo link, o pilys ir rūmai tik ir lieka atvirutėse ar fotoaparatuose.

The Stock Exchange pastatas dabar nebeužduodamas, tačiau jomus bokštas iš susivijusių slibino uodegų. Važiuojam pamatyti "undinę". Ne, tai Andersenio pasakos "Jūrų karalaitė". Ar verta sekti pasaką? Juk tikriausiai visi atsimena, kaip būrys undinių, saule leidžiamas, išplaukdamo į krantą, ir vienas iš jų pamilo princą. Baisiai norėjo mažoji undinė, kad ir princas ją mylėtų, bet tam ji turėjo būti žmona. Nuplaukė undinė pas seną burtininką ir prašė ją padaryti žmogumi. Undinė pasididžiavo, kai jauna mergina, bet nebegalėjo kalbėti ir einant baisus skausmas raizė jos kojas. Princas kėlė vestuves su kita, o vargšė undinė — mergina pavirto jūros puta. Taigi...

Atrodo, jūroj turėtų būti iš tolo matoma statula. Tačiau priejus maitai netoli kranto nedidelę uolą ant kurios sėdi jauna mergaitė. Fotografams čia buvo tikra rugpiūtė.

Daug didesnis, bet mažiau išgarsintas yra Gefion fontanas, vaizduojantis jauną merginą su botagu rankoje, vos nulaikančią keturis jaucius. Legenda sako, kad jaunas karalius žadėjo gražiai merginai duoti tiek žemės, kiek ji pajėgs per naktį jos apeiti. Mergina pavertė savo keturis brolius jauciais ir apėmė visą Zealand salą, kuri ir buvo jai atiduota. Keli šimtai metrų nuo "Undinės" stovi imponantiška statula — angelas išskėstais sparnais, II pasaulinio karo metu žuvusiems jūreiviams prisiminti.

Popietis laisvas, reikia ką nors veikti. Susidarius pakankamai grupei, važiuojam į porcelano fabriką Bing and Gröndahl. Čia daromos įvairios statulėlės. Maža statulėlė yra su lipdoma bent iš dešinių atskirų dalių: rankos, kojos, galva, kūnas, suolas ar gėlės ar dar kas nors, — viskas laisva atskirai, vėliau dalys sudedamos ir reikiama figūra, patepiojama kiliais (tuo pačiu skystu porcelanu) ir kepama. Visos porcelano statulėlės pradžioj yra gana ryškios žalios spalvos, kuri palaipsniui išblunka, tada dažoma.

Daug vartojama 24 karatų aukso kūno spalvai. Dažoma specialiais teptukais ir purškimu.

(Bus daugiau)